

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Liber XXII. Extrema-Vnctio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

LIBER XXII. EXTREMA-VNCTIO.

TRIDENTINVM hoc Sacramentum appellavit Pœnitentiæ consummativum, quia consummat, ac perficit pœnitentiam delens peccatorum reliquias, & Christianæ vitæ, quæ perpetua pœnitentiæ esse debet, finem imponit. De eius institutione, ac naturâ, materiâ remotâ, ac proximâ sermonem geram. Formam Effectum, Subiectum, Ministrum aperiam. Et de obligatione suscipiendi, ritibusque in eius administratione observandis differam.

SECTIO PRIMA.

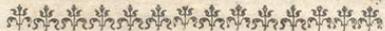
De Sacramento Extremæ-Vnctionis receptiores sine lite sententiæ.

CAPVT I.

De Nomine, Institutione, ac Naturâ Extremæ-Vnctionis.

n. 12. Reginald. l. 28. n. 44. Filliuc. tr. 3. n. 68. & alij communiter.

CAPVT II.

De Materiâ Extremæ-Vnctionis.

Hoc Sacramentum Extremæ-Vnctionis appellatur, quia omnium Vnctionum sacrum, quæ fidelibus conferuntur, extrema est: & quia constituitur in extremo vitæ confertur. Castro Pal. tom. 4. tr. 26. punct. 1. n. 1. Certum ex fide est, tum ex Tridentino sess. Vnctionis Sacramentum quod institutum fuit à Christo Domino, sicut reliquorum Sacramentorum auctor fuit. Quandonam fuerit institutum hoc Sacramentum, non constat. Sed perpetua Ecclesiæ traditione & vsu apud Græcos, & Latinos indubitatum est, Extremam-Vnctionem esse Sacramentum à Christo Domino institutum: & secundum Tridentinum insinuatam fuisse Mar. 6. vbi Apostoli à Christo immisit, ægros oleo inungebant, & restituebant sanitati: commendatamque fuisse, & promulgatam à D. Iacobo illis verbis: *Infirmatur quis in vobis & c. Suar. tom. 4. d. 39. sect. 1. Sylui. in supplem. 9. 29. art. 1. & 3.*

MATERIA remota Extremæ-Vnctionis est Oleum oliuarum ab Episcopo benedictum. Quia Oleum optimè significat huius Sacramenti effectum. Lenit dolorem, vnde apud significat infirmi allevationem. Curat vulnera, & ad intima penetrat: vnde innuit remissionem peccatorum, & perfectam vulnerum animæ curationem. Significat misericordiam, quæ maximè tunc æget ægorans: & gratiam Spiritus sancti qua anima ægotantis inuisibiliter inungitur, vt Trid. fatur. D. Tho. in 4. d. 2. q. 1. a. 3. Coninch. d. 19. dub. 2. Henr. l. 3. c. 8. Lorich. v. Sacram. Extr. Vnct. n. 3. Sylui. supplem. q. 29. a. 4.

Hoc infirmorum Oleum quotannis renouandum est, & vetus comburendum in Ecclesiâ, vel in piscinam immittendum. Si verò non sit aliud Oleum, nisi vetus, potest instante morte fieri cum illo Extremæ-Vnctio, & ad hunc finem vetus asseruari debet, quovsq; nouum habeatur apud regionem præcipuè, vbi de defectu olei dubitatur.

Non potest loco Olei benedicti per sacrum Chrisma hoc Sacramentum conferri. Quia Ecclesia huiusmodi vsu non habet. Attamen si Sacerdos per errorem Chrismate Sacerdos infirmum inungeret, minimè inunctio repetenda: sed res Domino commendanda: tum quia inibi est verum oliuarum oleum: tum quia plerumque non posset fieri iterata vnctio sine scandalo: tum quia valdè probabile est, Sacramentum hoc

Extremæ-Vnctionis Sacramentum est signum rei sacræ, quo aliqua partes corporis infirmi inunguntur oleo benedicto, sub præscripta verborum forma iuxta Christi institutionem ad salutem animæ, & corporis. Comprehendit hæc definitio tum genus, quia dicitur signum rei sacræ, in quo conuenit cum reliquis Sacramentis, tum differentiam, cum dicitur. Quo aliquæ partes corporis, & c. Quia per has particulas Extremæ-Vnctio ab aliis differt Sacramentis. Navar. c. 22. Esob. & Menâ. Theol. Moral. T. III.

ISCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

hoc in materiâ facti Chrifti validè conferri de quo *sect. 2. Laym. lib. 5. rr. 8. c. 2. n. 3.*

7

Materia proxima Extrema Vnctionis.

Materia verò proxima est Vnctio ex oleo facta. Quia hoc Sacramentum non consistit in ipsâ materiâ permanente, sed in vsu: sola enim Eucharistia id habet. Confirmatur à simili in aliis Sacramentis, nam proxima materia semper est vsus remota. Sic in Baptismo est ablutio, in Confirmatione vnctio.

8

Quia gutta olei sufficit ad Vnctionem cuiusvis sensus.

Quævis olei benedicti guttula ad veram aliquantâ partem corporis inunctionem sufficit. Quia quod de quantitate aquæ circa Sacramentum Baptismi asseritur, hoc etiam de quantitate olei circa hoc Sacramentum est asserendum. Sed vna gutta aquæ sufficit ad Baptismum; Ergo etiam vna olei gutta sufficit ad Vnctionem. Gutta aquæ dicitur lauare, gutta olei dicitur vngere. Tanner. *tom. 4. dist. 7. q. 1. dub. 1. n. 16. Diana p. 3. rr. 4. resol. 177.*

9

Non est necessarium ad validitatem, quod sit oleum eo anno benedictum.

Ad validitatem huius Sacramenti non est necesse, vt oleum sit eo anno benedictum: ex consuetudine tamen, & ex præcepto debet esse benedictum eo anno; & extra necessitatem oleum alterius anni adhibere, piaculum est. Cap. *Liberis, de consecr. dist. 3.*

10

Debet oleum esse simplex, quia simpliciter non obstat modica pars alterius liquoris.

Debet oleum esse simplex, Modica tamen admixtio liquoris alterius, non efficit, vt oleum propriam exuat naturam. Imò ex Ecclesiæ vsu in necessitate oleum non consecratum miscere in consecrato potest. Quia vtrumque per admixtionem consecratum censetur, modò quantitas olei adiuncta sit minor consecratâ; nam extrema olei non consecrati ita cum extremis consecrati permiscetur, vt simul vtrumque consecratum censetur. *Posseu. c. 9. n. 1. Nauar. c. 22. n. 13. Reginald. l. 28. n. 50. Diana p. 3. rr. 4. resol. 176. & p. 5. rr. 3. resol. 90.*

11

Debet vnctio in modum Crucis fieri.

Vnctio ex consuetudine debet in modum Crucis fieri: non est tamen de necessitate Sacramenti, cum in Conciliis, & scriptura fundamentum non habeat. *Syluest. v. Vnctio 5. 2. Diana p. 3. rr. 4. resol. 178. Henriq. l. 7. c. 8. n. 2.*

12

Debet esse saltem quintuplex vnctio.

Ex præcepto debet esse saltem quintuplex vnctio in quinque sensibus. Quia sic fert vniuersalis Ecclesiæ consuetudo, ac Doctorem asserunt. *D. Tho. 3. p. q. 3. 2. art. 5. Suar. tom. 4. d. 40. sect. 2. Valent. tom. 4. d. 8. q. 2. Reginald. l. 28. n. 52.*

13

Quare debet quintuplex vnctio fieri saltem?

Ideo autem in quinque sensibus necessaria est inunctio. Quia hoc Sacramentum est institutum ad tollendas sordes ac reliquias peccatorum, & ibi congruè adhibetur, vbi est radix peccati. Porro in quinque sensibus peccatorum ad sunt origines. Vnde si aliquis ex quinque sensibus oculis, auribus, naribus, ore, ac manibus, non inungatur reperita forma, inualidum erit Sacramentum. Quid si aliquis aliquo corporis membro careat, v. gr. auribus, vel est Cæcus? Vngenda est pars magis propinqua sensui. Quia licet exterus non peccauerit in eâ parte agrotus, fieri tamen potest, quod deliquerit per potentiam illi membro respondentem, vt per voluntatem. Doctores communiter.

14

De vnctione in renibus ac pedibus.

Due aliæ vnctiones in renibus, ac pedibus quibusdam in locis adhibentur, licet vnctio in renibus vel vmbilico in feminis sit vbique prætermittendâ propter decentiam, & honestatem *Filliuc. rr. 3. n. 77. Posseu. c. 9. n. 15.*

15

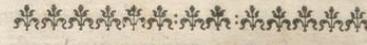
Sacerdos non vngendus in palmâ.

Profectò Sacerdotes non vnguntur in palmâ, sed in superiori versa parte. Quia semel in palmâ fuerunt inuncti in Ordinis Sacerdotalis susceptio. *Suar. d. 39. sect. 2. & 3. Bonac. de sac. d. 7. punct. 5. n. 19.*

In inungendis verò 5. sensibus, non est necessarium Sacramenti necessitate, seruari ordinem. Quia ordine murato adhuc completa significatio manet. *Sa. v. Extr. Vnct. n. 12. Filliuc. rr. 3. n. 79.*

Saluatur item significatio huius Sacramenti per vnus organi vnctionem, vnde necessariò non est vngendum vtrumque organum sensus vnus, v. g. vtraque auris, vel manus. Ex præcepto autem seruanda est locorum consuetudo, quæ in multis inoleuit vt in duplici organo duplex Crux sub vnica formâ adhibeatur. *Suar. d. 40. sect. 2. n. 5. Nald. v. Extr. Vnct. n. 2.*

16 *Non est necesse, seruari ordinem in sensuum vnctione.*
17 *Nec vngi organum vtrumque.*

CAPVT III.

De Sacramenti Extrema-Vnctionis Forma.

18 *Forma Sacramenti huius tradita in Concilio Florent. in instr. Armen. & Triod. sess. 14. c. 1. est, Per istam S. Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, auditum &c. si qua autem diuersa referantur omnes ad hanc quoad sensum substantialem sunt reducendæ.*

Forma hæc profertur de modo deprecatiuo. Quia datur infirmis, qui egêt oratione, & transfertur ex Ecclesiæ foro ad forum superius diuinæ Maiestatis: & idè diuinæ clementiæ cõmendatur. *D. Tho. in 4. d. 2. q. 1. a. 4. Philiac. to. 1. l. 12. c. 12.*

19 *Profertur est modo deprecatiuo.*
20 *Quem modò de fide est significare.*

Scio controuerham inter Doctores esse, an de necessitate huius Sacramenti sit, vt forma illius profertur per modum deprecatiuum, nec sufficiat profere per modum indicatiuum, dicendo: *Vngo hos oculos oleo sanctificato in nomine Patris, &c. de quo sect. 2.* Pro praxi autem annoto, de fide esse, formam deprecatiuam ad Sacramenti valorem esse sufficientem: indicatiuam autem meritò esse dubiam, cum vnus Sacramenti non sint duæ formæ totales non æquivalentes. *Suar. d. 40. sect. 3. & alij.*

21 *De essentia huius forma est vt explicetur materia proxima illius, quæ continetur verbis, Per istam vnctionem: reliqua autem per visum, auditum, &c. non sunt de essentia formæ, cum sensus verborum sit completus, subsistatque illis omissis. Sunt tamen de præcepto, ita vt sine lethali peccato omitti non possint. Filliuc. rr. 3. n. 80. Laym. l. 5. rr. 8. c. 3. Reginald. l. 28. n. 55. Diana p. 3. rr. 3. resol. 175.*

22 *In casu necessitatis potest Minister vnica actione attingere quinque sensus sub vnica forma prolatione.*

23 *In casu necessitatis potest Minister vnica actione attingere quinque sensus sub vnica forma prolatione.*

24 *In casu necessitatis potest Minister vnica actione attingere quinque sensus sub vnica forma prolatione.*

25 *In casu necessitatis potest Minister vnica actione attingere quinque sensus sub vnica forma prolatione.*

26 *In casu necessitatis potest Minister vnica actione attingere quinque sensus sub vnica forma prolatione.*

27 *In casu necessitatis potest Minister vnica actione attingere quinque sensus sub vnica forma prolatione.*

Seccio I. De Extr. Vnct. receptior. sent. 171

us, si à parte rei Sacramentum subsistat. At-
tamen in praxi haud est facile à communi
vfu recedendum, nisi aliter postulet evidens
necessitas. Quia quamvis hæc opinio sit pro-
babilis, non caret etiam magna dubietate an
hæc forma sit sufficiens ad Sacramenti valo-
rem: Vnde vti forma dubia, certa relicta, in
Sacramentorum collatione, graue peccatum est,
nisi excuset necessitas. Viçtores. *de Extr. Vnct.*
Suar. dist. 40. sect. 3. Tambur. de Iure Abbat.
rom. 2. dist. 7. quest. 1. Polleuin. ca-
p. 9. numero 19. Diana parte 2. tractatu de
Sacram. fol. 168. & p. 5. tr. 3. resol. 89.

33
Sacerdos pestis tempore ad contagionem vi-
candam, potest infirmum inungere virgula au-
rea, argentea, vel lignea mediante, verè tamen
Oleo intincta, sic vt periciatur vnctio. Peracta
verò vnctio virgam huiusmodi aut purgabit
ac in similem vsum seruabit si aurea, vel ar-
gentea sit ob Sacramenti reuerentiam: vel si sit
lignea, igne absumetur. Sylui. *in suppl. 3. p.*
q. 32. art. 3.

CAPVT IV.

De huius Sacramenti Ministro.

24
MINISTER Extremæ Vnctionis neces-
sarius est solus Sacerdos quamvis ex-
communicatus, vel degradatus, Iacob.
5. Inducat Presbyteros Ecclesie. Et in nullo ca-
su etiam extremæ necessitatis inferior Sacerdo-
te habet potestatem administrandi hoc Sacra-
mentum. Quia in rebus spiritualibus fundatis in
institutione Christi non licet addere exceptio-
nem sine auctoritate, aut ratione euidenti. Non
potest tamen quilibet Sacerdos licitè Sacramen-
tum hoc administrare nisi habeat iurisdictionem
& ab Ecclesia non impeditam. Vnde qui non est
proprie Sacerdos, hoc Sacramentum sine Pa-
rochi licentia administrans, grauitèr delinquit.
D. Thom. in suppl. q. 31. a. 2. Suar. d. 44. sect. 1.
n. 5. Reginald. lib. 28. n. 60. Coninch. d. 19. dub. 9.
Sylui. in suppl. q. 31. a. 1. & 2.

25
Religiosus exemptus administrans sine Pa-
rochi licentia Extremam Vnctionem, vel sine
Sedis Apostolicæ privilegio in Clement. 1.
de prinil. excommunicationem incidit. In ne-
cessitate tamen, v. g. quando infirmus est mor-
talis, si tibi proximus cum ratihabitione Parochi posset
Religiosus, hoc confert Sacramentum absque
excommunicationis periculo. Quia tunc præ-
sumitur consensus Episcopi, vel summi Præsu-
lis. *Henriq. l. 3. cap. 13. n. 4. Nauar. cap. 27. n. 101.*
Diana p. 5. tr. 3. resol. 82. Valent. tom. 4. d. 8. q. 1.
p. 2.

26
Si Parochus nolit expressè nec per se, nec per
alium hoc Sacramentum ministrare in extremâ
necessitate dummodo scandalū vitetur, & con-
suetudo non sit, Parochum id iniquè agere: potest Regula-
ris Sacerdos, vel ipso repugnante id gerere. Quia
eo casu non censetur, ius alterius vsurpari, sed
defendi innocentiam. *Suar. d. 44. sect. 2. Sotus in*
4. dist. 23. q. 1.

27
Necessitate urgente, validè confertur hoc Sa-
cramentum à pluribus Sacerdotibus partialiter
sic concurrentibus, vt vnus vnâ partem, alius
aliâ iniungat independenter ab alio, prolata
Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

ab istis in singulis vnctionibus debita forma.
Quia cum hoc Sacramentum habeat plures
partiales materias & formas, quarum singulæ ha-
bent suam specialem significationem per ordi-
nem ad suum effectum, quamvis à pluribus con-
feratur, idè non requirit necessariò vnitatem
Ministri. Talis autem necessitas est, si Sacerdos
post peractas aliquas vnctiones moriatur, aut
propter aliquod impedimentum omnes perfe-
qui nequeat. Extrâ necessitatem verò non po-
test absque peccato lethali hoc Sacramentum à
pluribus administrari. Quia esset contra vsum
Ecclesiæ in re graui. Imò quia est tantum pro-
babile, & non certum, validum esse hoc Sacra-
mentum à duobus collatum, tutius erit ab altero
vnctiones repeti, perinde ac si prior ille nihil ea-
rum inchoasset: & præcipue si mora inter sin-
gulas vnctiones factas à duobus interposita tan-
ta esset, vt obitare posset Sacramenti validitati.
Quia id infirmo multò est vtilius, cum sic Sacra-
mentum certissimè recipiat. *D. Tho. apud Suar.*
dist. 44. sect. 2. n. 5. Filiuc. tract. 3. num. 91. Sa
v. Extr. Vnct. n. 11. Bonac. d. 7. punct. 4. n. 7. Tolet.
l. 7. c. 2. Præpos. 3. p. q. vni. de Sacram. Extr. Vnct.
dub. 5. n. 37.

Extra neces-
sitate non po-
test sine mor-
tali

28
Minister ex officio huius Sacramenti est Pa-
rochus & tenetur ex iustitia fidelibus sibi subdi-
tis illud administrare. Quia tenetur oues suas
pascere, ordinaria remedia salutis exhibendo,
quando opportuno tempore requiruntur. Vnde
si circa hoc sit notabiliter negligens cum infirmi
periculo, mortaliter delinquit. *Nauar. c. 25. num.*
131. Suar. d. 44. sect. 2. Filiuc. tr. 3. n. 96. 97. & c.
Sylui. q. 32. a. 3. concl. 3.

Parochus ex
iustitia tene-
tur admini-
strare.

29
Deficiente verò Parocho, tenetur Episcopus
id per se ipsum præstare, vel de alio Ministro
ouibus prouidere. Alij autem ratione necessita-
tis infirmi, deficiente Parocho, tenentur ex cha-
ritate etiam sub mortali. Quia fratri in extremis
constituto hoc fortè necessarium subsidiū Chri-
stiana debet pietas. Doctores citati.

Deficiente Pa-
rocho, ex iustitia
tenetur
Episcopus, alij
ex charitate.

30
Pestis tempore magis obligatur Pastor, quàm
alius non habens tale munus: & non potest
fugere, sed adesse tenetur per se vel per suum Vi-
carium, vt Sacramentum confessionis & Eu-
charistiæ etiam cum mortis periculo admini-
stret. Extremam autem Vnctionem tenetur
etiam administrare, si id possit sine mortali, vitæ
discrimine: aliàs non tenetur. Quia non est Sa-
cramentum necessitatis, & sufficienter prouide-
tur necessitati infirmi per Confessionem & Eu-
charistiæ. *Suar. d. 44. sect. 3. Diana p. 5. tr. 3. re-*
sol. 83. & p. 3. tr. 4. resol. 174.

Quid debeat
Parochus cir-
ca hoc tempo-
re pestis

31
Attamen si contingat, infirmum non potuisse
recipere Sacramentum Penitentiae, nec Eucha-
ristiæ: tunc Parochus debet etiam cum certo
vitæ periculo Extremam Vnctionem admini-
strare. Quia fieri potest vt infirmus habens at-
tentionem percepto hoc Sacramento saluetur,
qui alioqui esset damnandus. *Sylui. questione*
32. concl. 2. & 4. Sanctius in select. dist. 27.
numero 16.

Si aegrotus non
possit aliud
Sacramentum
recipere, tene-
tur del. c. 2.
viti periculo

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

CAPVT V.

De suscipiente Extremam-
Vnctionem.

32
*Administratur
 baptizatus,
 rationis par-
 ticipans, de vi-
 ra periclitans
 corpore infir-
 mus solus est
 Extrema-
 tionis cap.*

SVSCIPIENS hoc Sacramentum solus est homo viator, baptizatus, & ratione vtens, de vitâ periclitans corporeque infirmus. Vnde parietes feminae cum periculo mortis capaces sunt huius Sacramenti, sicut & lethaliter vulneratis, aut qui venenum epotauere, peste percussis, morfu viperarum laesi, tabidi homines, decumbentes periculose ob senectutem. D. Thom. in 4. dist. 3. q. 2. a. 2. Coninch. d. 19. dub. 7. & alij communiter.

33
*Potest mini-
 strari morib.
 qui habent
 intentionem in-
 terpretatiua
 illud recipi-
 a.*

Omnibus illis conferri potest hoc Sacramentum, qui habent intentionem saltem interpretatiua illud suscipendi, qualem habent Chisticola. Non est autem necessarium, vt actualiter aliquando peccauerint, sed tantum vt peccare poterint. Quia peccatum actuale non est materia proxima vel remota huius Sacramenti, sicut est Pœnitentia: & idem quamvis non praecesserit, poterunt omnia essentialia Sacramenti adhiberi, & suum praestabit effectum. Riginald. l. 28. c. 11. Lorichi. v. Extr. Vnct. n. 8. Filibuc. tr. 3. n. 101. Henric. l. 3. cap. 11.

34
*Quiniam sint
 huius Sacra-
 menti inca-
 paces.*

Infantes, perperuõ amentes, mortui, infideles, sani, imò & infirmi, qui nondum existunt in periculo mortis, gerentes bellum aut existentes in mari cum lethali periculo, damnati ad mortem per supplicium à Iudice, mulieres in partu existentes sine periculo sunt huius Sacramenti incapaces. Quia aegrotis in periculo constitutis hoc subsidium agnatum. Suar. d. 4. 2. sect. 2. Nauar. c. 22. n. 13. Sylui. q. 3. 2. a. 1. 2. 3. & 4.

35
*Potest dari
 pueris, qui
 peccare possunt
 licet non uti
 ceperint Eu-
 charistiam.*

Omnibus pueris Sacramenti Pœnitentiae capacibus, licet non sint idonei adhuc ad Eucharistiam recipendam, Extrema-Vnctio est ministranda. Quia ad abolendũ peccatũ, cuius potest esse reus puer Pœnitentiae capax, est instituta. Vnde per se loquendo peccat Paro- huius, qui pueri vsus rationis capaci eam non administrat; quamvis ratione aut contraria consuetudine, si alicubi sit, possit per accidens excusari. Ego quidem puerum, licet nunquam suscepisset Eucharistiam, si non possit Pœnitentiae Sacramentum recipere, non audeam absque Extrema-Vnctione forsitan necessaria tunc ad salutem relinquere. Laym. l. 5. tr. 8. c. 4. n. 2. Praeposit. 3. p. 9. vic. de Extr. Vnct. dub. 7. n. 57. Dian. op. 3. tr. 4. resol. 181. & p. 5. tr. 3. resol. 85. & 86.

36
*Sunt illius ca-
 paces adules-
 mox post Ba-
 ptismum sus-
 ceperint.*

Adulti scilicet post Baptismum in mortis periculo constituti sunt huius Sacramenti capaces. Quia habet duplicem proprium, ac infallibilem effectum, vnus est auxilia, quibus homo possit in illa extremâ luctâ corroborari: alter remissio peccati, ita vt hi effectus sint disparati, & vnus ab altero non dependeat, possitque vnus conferri ei, qui non sit alterum receptorus. Quisquis autem est capax alterutrius, est capax Sacramenti. Cum ergo his, qui nunquam peccauit potest tamen peccare, per intrinsecam dispo-

tionem possit recipere auxilia, quibus corroborari valeat, potest hoc Sacramentum suscipere. Ergo similiter qui mox recepto Baptismo est iam omninõ à praelapsis peccatis dilutus, poterit ad illum effectum recipiendum inungi. Mercer. tr. de Extr. Vnct. in supplem. 3. p. 9. 32. a. 4. Diana p. 3. tr. 4. resol. 172.

Administrari debet, si fieri possit, quando infirmus adhuc rationis vsu pollet, & idem non expectandum extremum vite periculum, quo omninõ eius sit desperata salus. Quia rationis adhuc compos magis se ad fructum huius Sacramenti disponit. At si inungitur ob infirmum debet Sacerdos ab vnctionibus desistere. Quia Sacramentum est viatoris, non mortui. Si autem sit dubium, an sit mortuus, sub conditione si adhuc viuat, est ministrandum, ne subiecto incapaci conferatur. Catechif. Roman. c. 8. Syluest. v. Extr. Vnct. n. 5. Sa ibi n. 15. Diana p. 5. tract. 3. resol. 95.

37
*Administrari
 debet, si fieri
 potest, quando
 infirmus ad-
 hic pollet vsu
 rationis.*

Dispositio ad recipiendum cum fructu hoc Sacramentum non eadem sufficit, cum recipitur ab eo, qui est compos rationis, ac cum recipitur ab eo, qui ratione iam caret. Quia infirmus compos mentis, & habens peccati lethalis conscientiam, tenetur actum contritionis elicere, aliàs enim poneret obiecm ad gratiam: in priuato autem rationis vsu attritio sufficit. Henr. l. 3. capite 10. numero 2. Nuñus questione 32. articulo 3. Sylui. questione 32. articulo 4. questio 2.

38
*Dispositio ad
 Extremam-
 Vnctionem di-
 gno recipi-
 dam.*

Non est per se loquendo peccatum mortale, scandolo, & contemptu excluso, ante mortem naturalem Extremam-Vnctionem non accipere. Quia nullum extat præceptum obligans sub mortali, ad hoc Sacramentum recipiendum. Vnde qui ex negligentia illud omittit, lethaliter non peccat. Suar. d. 44. sect. 1. Sa v. Extr. Vnct. num. 5. Sylui. quest. 32. art. 4. quest. 1. Coninch. d. 19. dub. 10. Diana part. 5. tract. 3. resol. 97.

39
*Non est pec-
 catum mor-
 tale, non tri-
 cipere ex ne-
 gligentia hoc
 Sacramenti.*

Licet vsu receptum sit vt ante administratiõnem Extremam-Vnctionis conferatur infirmis Sacramenta Pœnitentiae, & Eucharistiae: non videtur tamen mortale peccatum talem ordinem immutare, si id minimè ex contemptu fiat. Quia aliquando fieri potest, vt quis Extremam-Vnctionem recipere possit, non verò Pœnitentiam, aut Eucharistiam. Ast in praxi retinenda est consuetudo, qua prius infirmo Pœnitentia & Eucharistia ministratur, quàm Extrema-Vnctio. Si quem autem sic opprimat aegritudo, vt nulla dans signa confiteri non valeat, & multò minus Eucharistiam sumere. At quando timetur non futurum tempus per omnibus tribus Sacramentis accipiendis, primo facienda est integra omnium peccatorum Confessio, postea præmittenda est Eucharistia sumptio Extremam-Vnctioni. Quia præceptum suscipiendae Pœnitentiae, & Eucharistiae obligat in mortis articulo. Suar. d. 42. sect. 2. n. 8. Filliuc. tract. 3. num. 114. Henric. lib. 3. cap. 10. Barbof. de officio Paroch. capite 22. numero 36. Riginald. l. 28. n. 74. & 75. Diana part. 5. tract. 3. resol. 92.

40
*Potest recipi
 ante Pœnitentiam & Eu-
 charistiam.*

Ex priuilegijs Pontificum licet Regularibus Sacramentum hoc ministrare familiaribus, seruatoribus, & alijs degentibus intra suorum Monasteriorum septa. Ita Eugenius IV. Fratribus Minoribus obseruantibus Regni Castellae.

41
*Regulares
 possunt ex pri-
 uilegio suorum
 locorum huius
 Sacramentum
 ministrare.*

Sectio II. De Extr. Vnct. Problemata. 173

Castella. Idem concessit Clemens IV. eisdem Fratribus Minoribus, cuncta liberè ministrare his, qui in eorum obsequio morantur, Ecclesiastica Sacramenta, & ipsos eum decesserint, in eorum Monasteriis sepelire. Familiares autem eorum dicuntur, qui eis aliquo modo irregulariter dicuntur, cum eisque habitant, & commensales sunt, cum eisque habitant. Rodrig. tom. 2. q. 9. Regul. q. 67. art. 1. Comp. privileg. Mendicant. v. Familiares, §. 10. Tamburin. de Iure Abbat. tom. 2. dist. 7. quæst. 3. & alij.

CAPVT VI.

De Extrema-Vnctionis Effectibus, & Ritu.

EFFECTVS Sacramenti Extremæ-Vnctionis est triplex. Primus, tollere reliquias peccatorum, id est, peccata lethalia, vel venialia, quæ in reatum relinquuntur post alia Sacramenta: vel quia sunt post illa, & non aduertuntur; vel quia non sunt expiata per præcedentia Sacramenta male suscepta, & hoc ignoratur. Secundus, subleuare infirmum à corporali ægitudine, sanitatēque ei conferre, si animæ salutē expedierit. Tertius est gratia habitualis non solum sanctificans, verum etiam habens adiuncta specialia auxilia ad expellendas habitudines, ac procliuitates ad malum ex peccato originali exortas. Præterea proprius huius Sacramenti effectus est corroborare infirmum contra omnia mala, quæ mortis tempore solent occurrere. D. Thom. in 4. dist. 23. quæst. 1. art. 2. & 3. part. quæst. 30. art. 2. Suar. dist. 41. sect. 1. Valent. tom. 4. dist. 8. q. 1. punct. 3. Reginald. lib. 2. §. 7. & 8. Filliuc. tract. 3. num. 124.

Huius Sacramenti effectus impenditur, quando perficitur vltima vnctio cum sua forma essentiali. Quia peccatum vnus sensus non remittitur sine peccato alterius: & omnes vnctiones institutæ sunt ad eundem effectum completum, & ad vnam integram totius hominis vnctionem ordinantur. D. Thomas, Sotus, & Palu-

danus apud Filliuc. consentientem 17. 3. n. 126. Diana p. 3. tr. 4. resol. 179.

Hoc Sacramentum est iterabile, cum non imprimat characterem, & ex vsu fidelium patet. Ratio est, quia est medicina non solum contra animi infirmitatem, sed etiam, si expediat, contra corporis ægitudinem. Quocirca periculo mortis recurrente, repetenda est medicina: non tantum in morbis diuersis, sed etiam in eodem diuturniore, si morbi mutetur status; v. gr. si postquam inunctus æger mortis periculum euaserit, in idem rursus incidat, potest secundò inungi. Quia potest denuo roborari contra diaboli insultus, & ad egressum ex hac vita feliciter præparari. Non est autem necessum, vt infirmus recuperet sanitatem, & postea in similem incidat morbum, ac periculum; sed satis est, si manente infirmitate euadat periculum mortis, & post aliquot tempus iterum incidat in periculum; quod viri prudentis iudicio relinquatur. Tunc enim quoties hoc accidit, toties hoc Sacramentum poterit iterari, vt æger obiturus cælesti leuamine potiarur. Quando verò infirmitas diuturna non est, & vnum solummodò mortis adest periculum, haud debet hoc Sacramentum iterari. D. Thom. in suppl. 33. a. 1. & 2. Sylui. ibid. Conc. Trid. sess. 14. c. 3. de Extr. Vnct. Suar. d. 40. sect. 4. n. 4. Tanner. tom. 4. dist. 7. q. 1. n. 54. Henriq. lib. 3. c. 9. n. 4.

Ritus, ac ceremoniæ quibus hoc Sacramentum est ministrandum, peti debet ex cuiusque Diocesis rituali. Tria hic annotatim. Primum est, non opus esse adhiberi alium Ministrum, qui respondeat, si aliter per prescripta Episcoporum sit constitutum. Secundum, extrâ periculum peccare Sacerdotem, qui prætermisissis orationibus assignatis hoc Sacramentum ministrat. Nam orationes hæc necessariae sunt ex Ecclesiæ præcepto: licet septem Psalmi Pœnitentiales de præcepto non sint, nisi aliter alicubi decernatur. Tertium, dum periculum est, in mora posse Sacramentum hoc conferri nondum recitatis Psalmis, & orationibus. Supplendæ tamen erunt postea orationes prætermisissæ, si ministrato Sacramento adhuc superstes maneat ægrotus. Posseu. c. 9. n. 11. Suar. d. 44. sect. 2. Henriq. l. 3. c. 8. n. 12. Tanner. 10. 4. d. 7. q. 1. n. 85.

44

Est Sacramentum iterabile, vel in eadem infirmitate.

45

Ritus, & ceremonia ad huius Sacramenti administrationem.

SCOBAR
neq. Mor.
Tom. II. IV.
E. IV.

SECTIO SECVNDA.

De Extrema-Vnctione, Problemata.

CAPVT VII.

Circa Extremæ-Vnctionis institutionem, & necessitatem.

PROBL. I.

Sacramentum Extremæ-Vnctionis fuit, & non fuit immediatè à Christo Domino institutum.

NTER Catholicos nonnulli negant hoc Sacramentum fuisse immediatè à Domino institutum, ex quo consequeretur non esse

verum Sacramentum ipsi verò consequens non admittunt, quia existimant posse esse Sacramentum ab Apostolis institutum. Ratio suæ conclusionis est: Quia Sacramentum hoc non ex Euangelio, sed ex Epistola Iacobi cap. 5. colligitur. Sic Hugo Viçt. lib. 1. de Sacram. part. 15. cap. 2. Magist. in 4. dist. 23. Bonauent. ibi. art. 2. quæst. 2. Alenf. 4. part. q. 8. membr. 2. art. 1. Ioan. Ekius apud Pesant. in addit. ad 3. p. q. 33. d. 1. Alrifiodor. apud Palac. dist. 22.

Sacramentum hoc fuit à Christo Domino immediatè institutum. Quia omnia Sacramenta nouæ legis sunt immediatè instituta à Domino: sed vnum ex his Sacramentis est Extremæ-Vnctio: Ergo. Et quia si ab alio quàm à Christo Domino institutum fuisset, maximè ab Apo-

47

Fuit immediatè institutum à Christo.

stolo Iacobo. Sed hoc non est, cur dicatur, licet enim ipse solus illius gesserit mentionem, potuit tamen loqui non ut auctor Sacramenti, sed ut praedicator, & Doctor. Ita Suar. tom. 4. in 3. part. dist. 39. sect. 2. num. 2. Nauar. cap. 24. num. 12. Angl. quest. 3. de sac. in gen. art. 5. Ia- uel. & alij communiter apud Henric. lib. 3. c. 7. num. 1. Coninch quest. 71. a. 2. & alij, quos se- quuntur Dicastil. tract. 7. dub. 2. Trullench. de Sacram. lib. 5. c. vnic. n. 3.

48 Hoc olim problematicè defendi potuit, licet *Hoc iam de secunda sententia receptor semper fuit. Ast hodie de fide est definita in Tridentino sess. 14. can. 1.*

PROBL. II.

Vnctio illa, qua utebantur Apostoli Mar. 6. ad agrorum sanitatem, fuit, & non fuit verum Extrema-Vnctionis Sacramentum.

49 Fuit verum Sacramentum.

Dicitur Mar. 6. Christus Apostolos immi- sisse ad praedicandum, & de is subditur: *Et ungebant oleo multos aegros, & sanabant.* Illa Vnctio fuit verum Extrema-Vnctionis Sacramentum. Quia Sacramentum nil aliud est, quam caeremonia à Christo instituta tanquam Ordinarium remedium salutis animae, quae tota definitio illi Apostolicae inunctioni conuenit. Et quia si vnctio in hoc loco Sacramentum non est, nec alibi est: nulla est enim ratio, cur hic negetur esse Sacramentum, alibi verò affir- metur. Sic Vuald. tom. 2. de Sacram. c. 163. Castro contra haeres. v. Extrema-Vnctio. Petr. Soto lect. 1. de hoc Sacram.

50 Verum Sacramentum non fuit.

Vnctio illa, qua ad curanda corpora Apostoli utebantur, non fuit Extrema-Vnctionis Sacramentum verum, licet fuerit veluti quoddam lignum seu adumbratio eius. Quia in textu illo Euangelico nullum est indicium sacramentalis vnctionis, sed tantum medicinalis, seu curatiuae: solum enim dicit Marcus ungebant aegros, & sanabant. Matthaeus autem c. 10. refert, dixisse Christum Apostolis, *Infirmos curate.* Marcus ergo in sinuauit, etiam modum docuisse: veri- simile enim non est, eos vsuros fuisse oleo, nisi Christus id significasset. Et quia tunc Apostoli non erant ordinati Sacerdotes, ut possent hoc Sacramentum ministrare. Antecedens sumitur ex Tridentino sess. 22. cap. 1. vbi volens explica- re institutionem sacrificij Missae ait, Christum in Cæna nouissima, qua nocte tradebatur, Corpus suum, & Sanguinem sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulisse: & subdit statim: *Ac sub eorundem rerum Symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sum- vent tradidit.* Si ergo tunc constituebat, cer- tum est, non prius Sacerdotes extitisse. Ita Suar. dist. 39. sect. 1. num. 4. Hugo Vic. Magist. Bonau. & Ales. apud ipsum. D. Thom. in 4. dist. 23. q. 1. art. 1. quaestione. 3. ad 1. Iansen. in Concord. c. 55. Bellarm. hic. c. 2.

51 Hoc certè existimo.

Hoc verius existimo, cum sciam, Apostolos non solum baptizatos vnxisse, sed quoslibet: cum tamen hoc Sacramentum solis baptizatis validè possit impertiri. Verum nec ungebant tantum infirmos decumbentes, & in mortis pe-

riculo constitutos, sed quoslibet: cum hoc Sa- cramentum eis est institutum, qui extremum subire periculum reputantur. Christus, ais, in hoc dispensauit. At qua facilitate id sine fun- damento asseris, eadem asserum contemnen- dum existimo.

PROBL. III.

Constat certè, & certè non constat de tem- pore, quo hoc Sacramentum fuerit institutum.

Certè constat. Quia institutum planè fuit, quando Dominus Apostolos ad praedican- dum immisit: tunc enim illos instruit, ut per olei vnctionem miraculosè, ac supernaturaliter infirmos curarent; nec quidem ausi fuissent Apostoli, illo medio vti ad sanitatem conferen- dam, nisi à Christo edocti fuissent, & in virtute, ac fide verbi illius id facerent. Putandum nam- que non est, Apostolos curasse, & sanasse aegros naturali olei virtute, aut id solum modo in- tendisse; quid enim opus illud ad doctrinam confirmandam contulisset, aut quomodò posset medium illud omnibus aegris indifferenter pro- desse, & non multis noceret? Ergo sicut tunc instituit Christus illam vnctionem ad sananda corpora, ita credendum est instituisse eam in ratione Sacramenti, cum non habeamus in Euangelio aliud huiusce institutionis indicium. Sic aliqui Doctores, quos presso nomine me- morat. Suar. 6. 39. sect. 2. n. 3.

Certè non constat de tempore institutionis huius Sacramenti. Quia licet admittamus Chri- stum Dominum tunc praecipisse Apostolis, vt corpora infirmorum ad sanitatem praestandam inungerent: non tamen inde inferitur Sacramen- tum instituisse; quia nec illos tunc docuit hoc instituisse, seu benedictione olei praemi- tendenda per Episcopum: nec de forma verborum vllum est vestigium, nec de spiritali effectu, vel eius promissione. Ita Suar. citatus.

Asseruerim equidem mei Doctoris haerens vestigio hoc Sacramentum ibi mimè fuisse in- stitutum, neque aliquo alio tempore ante Cæ- nã, & quodammodo nouissimam. Non solum quia nullum est in Euangelistis vestigium (haec enim ratio per se non sufficeret, nec enim necesse est, vt Euangeli- stae omnia narrauerint) sed etiam quia nulla est necessitas, vel aliqua alia coniectura talis institutionis, cum in vsu hoc sit omnium Sacramentorum supremum. De nocte autem Cæ- nã, in qua alij volunt à Christo fuisse institu- tum, dixerim, verisimile esse, in ea docuisse Chri- stum Apostolos inter alia mytheria ritum in hoc Sacramento obseruandum. Quia verò in illa nocte non fecit Apostolos Sacerdotes quoad potestatem in Corpus Christi mysticum, sed hanc dedit post resurrectionem Ioan. 20. idè probabilius existimo, etiam non dedisse eis po- testatem ministrandi hoc Sacramentum in ea nocte, sed Ioan. 20. Quia sicut hoc Sacramen- tum est quasi annexum Sacramento Peniten- tiæ: ita potestas illud ministrandi supponit, & quodammodo includit potestatem remittendi peccata: idèque consummata non fuit à Chri- sto Domino ante resurrectionem plena huius

Sacra

Seçtio II. De Extr. Vnct. Problemata. 175

Sacramenti institutio. Indubitanter autem cre-
diderim, fuisse consummatam ante ascen-
sionem. Quia plenè & perfectè fundavit Ecclē-
siam prius quàm ex hoc mundo decederet, ideò
que omnia Sacramenta prius perfectè insti-
tuit.

PROBL. IV.

Est, & non est præceptum recipiendi
hoc Sacramentum.

55
Est quidem sub præcepto. Quia peccatum
est, hoc Sacramentum omittere, vel ex con-
temptu, vel ex negligentia: & ita iudicandum
de Extrema-Vnctione, sicut iudicatur de Sacra-
mento altaris. Ergo vel negandum est de Sa-
cramento altaris, quod non est fas dicere: vel
affirmandum de hoc Sacramento. Igitur si pec-
catum est, hoc Sacramentum omittere, etiam si
per negligentiam omitatur, colligitur dari præ-
ceptum: nec enim peccatum esset, nisi sub præ-
cepto recipi deberet. Sic Petr. Soto *lect. 2. de
Extr. Vnct. Magis. in 4. dist. 23.* Bonavent. *ibi,
in expos. textus.* Fauet huic sententia Concil.
Coloni. anni 1536. *part. 7. cap. 50.* dicens: *Est
autem vnctio impendenda cum expositione vn-
ctionis, & mandatis Apostolorum, qui sic habet: In-
firmatur quis vestrum, &c.*

56
Nullum est affirmatiuum præceptum de sus-
cipiendo hoc Sacramento etiam in extremo vi-
tæ discrimine. Quia tale præceptum neque ex
natura rei sequitur ex huius Sacramenti insti-
tutione: nec inuenitur à Christo, vel ab Ecclesia
traditum: ergo asserendum non est. Maiorem pro-
bo, quia Sacramentum hoc non est medium nec-
cessarium ad salutem; sed tantum vile, & ad
melius esse, ergo ex vi suæ institutionis non af-
fert secum præceptum. Minor verò patet, quia
nec tale præceptum inuenitur scriptum: Iaco-
bus enim promulgans hoc Sacramentum, nul-
lum verbum apposuit vim præcipiendi habens;
sed simpliciter dixit: *Infirmatur quis vobis,
inducatur presbiter, &c.* Neque etiam in Conci-
liis reperitur. Ita D. Thom. *in 4. dist. 23. art. 1.
quest. 3. ad 1. Palud. ibi quest. 3. Sotus 9. 1. art. 1.
Gabri. quest. 1. Syluest. hic, 9. 9. Nauar. c. 2. 2.
num. 16. Caiet. v. Vnctio-Extrema. n. 2 19. Ruard.
art. 12. Couar. cap. Alma, part. 2. §. 2. num. 6.
Atil. num. 2. Victor. num. 219. Suar. dist. 44.
sect. 1. num. 4.*

17
Cum his opinor. Quia quod hoc Sacramen-
tum sit per se vtilissimum, & interdum ex acci-
denti possit esse necessarium: non satis ostendit
præceptum per se annexum huic Sacramento ex
vi Religionis, aut Charitatis Dei; hæc namque
virtutes non obligant sub præcepto ad id, quod
melius est: neque etiam Charitas propria, vt per-
se constat. Neque ex consuetudine Ecclesiæ
potest colligi tale præceptum. Quia licet regula-
riter omnes, qui possunt, hoc Sacramentum illo
in articulo recipiant: non est sub ratione obliga-
tionis necessaria; sed quia in illo momento, à
quo æternitas, omnes cupiunt, securissimam
adire viam salutis quoad possunt, præsertim in
re, quæ sine difficultate aliqua geri possit. Deni-
que Concilium Coloniense loqui latè existimo
de mandato, vt includit quamcumque admoni-
tionem: vel loquitur de mandato explicante

ritum & modum Sacramenti, non verò præci-
piente simpliciter eius vsum.

PROBL. V.

Peccatum est, & peccatum non est, hoc Sa-
cramentum recipere nolle.

58
Nullum peccatum est, secluso contemptu,
& scandalo. Quia nullum præceptum est
hoc Sacramentum recipiendi: ergo nullum pec-
catum est, illud omittere; nec enim ad ea, quæ
vitrona sunt sub piaculi pœna tenemur. Sic
Suar. *d. 44. sect. 1. Villalob. tom. 1. tr. 10. diff. 5.
num. 1. & alij.*

59
Si nulla iusta causa interueniat saltem est
peccatum veniale. Quia est quædam rei spiritua-
lis admodum prodigalitas. Ità Nuñus *10. 2. q. 2. 3. casum est.
art. 1. Coninch d. 19. dub. vlt. num. 30. Tolet.
1. 7. c. 3. num. 5. & me citato, Diana part. 8. tr. 1. 1.
resol. 38.*

60
Crediderim, intrinsecè ac per se non esse pec-
catum mortale, (vt aliqui affirmant) quamuis
videatur spiritalis prodigalitas, sine cogente
causa perdere ratum spirituale fructum. Quia
sine illo fructu potest diligi Deus super omnia,
& salus æterna obrineri. Attramen in triplici casu
scio, posse in hac omissione mortale peccatum
interuenire. Primus est ratione scandali, quæ ra-
tio generalis, & accidentalis est. Secundus est,
quando ex contemptu hoc Sacramentum omit-
titur. Tertius verò, quando infirmus non potest
aliud Sacramentum recipere; nam tunc videtur
esse medium ad salutem maximè necessa-
rium. Non tamen audebo eos, qui ex negli-
gentia omiserint à veniali piaculo liberare; quia
vtilissimum augendi gratiam modum relin-
quunt, quem possent magna cum facilitate
inire.

PROBL. VI.

Infirmus tenetur, & non tenetur, prius
suscipere Viaticum, quàm Extre-
mam - Vnctionem.

61
Tenetur, prius suscipere Viaticum. Quia
consuetudo Ecclesiæ hunc Ordinem ob-
seruat, vnde videtur, sub præcepto cadere. Et
quæ circa hoc extant Concilij Vormaticen. c. 27.
& Innocentij *epist. 1. decreta.* Sic quidam Do-
ctores, quos pressio nomine memorat Suar. *d. 44.
sect. 1. num. 8.*

62
Non tenetur, Viaticum Extremæ-Vnctioni
præmittere agros, nec Parochus illud mini-
strare. Quia Viaticum non est dispositio per
se loquendo requisita ad hoc Sacramentum:
nam vtutrumque per se supponit iustitiam: & illa
est dispositio ex natura rei sufficiens ad dignam
cuiuscumque Sacramenti susceptionem: vnum
verò non est dispositio ad aliud ex natura sua,
nec ex speciali ordinatione, cum de hoc nul-
lum præceptum inueniatur. Vnde propter ra-
tionabilem causam certum est, posse dari Vn-
ctionem sine Viatico, quando scilicet vel illud
haberi non potest, vel non sine vomitu, aut alia
irreuerentia sumi. Ita Suar. *citatum.*

Existi

SCOBAR
Theob. Mor.
Tom. II. IV.
E. IV.

63
Auctoris placitum.

Existimo, seclusa aliqua ex his causis, Extremam Vnctionem post Viaticum esse recipiendam propter consuetudinem, & quia ille ordo videtur consentaneus vtriusque Sacramenti institutioni: illud enim vt cibum ad confortandum in via praebetur, & ideo vt detur, non est expectandum vltimum vitae periculum: hoc verò Sacramentum exeuntium est, quasi in vltimum subsidium institutum. Non opinor autem, hunc ordinem adeò esse rem grauem, vt si absque contemptu praemittatur, ad peccandum mortaliter sufficiat. Quia non extat adeò clarum praecipuum de hac re. Nam decreta ex Concilio, & Innocentio falsò citari puto. Consuetudinem verò non constat esse sub hac apprehensione obligationis, & praecipui de ipso Ordine, sed quia ipsa rerum dispositio id postulat. Addo antiquum morem fuisse, & nunc etiam ferunt graues Doctores, alicubi esse consuetudinem seruandi viaticum in postremum locum; quia est finis Sacramentorum, & omnia ad illud quodammodo referuntur, vt loquitur D. Thom. 3. part. quaest. 63. artic. 3. dub. 3.

PROBL. VII.

Cum vita periculo, verbi gratia, tempore pestis, Parochus tenetur, & non tenetur hoc Sacramentum infectis ministrare.

64
Tenetur quidem.

Tenetur quidem. Quia Parochus tenetur ex iustitia, ministrare Sacramenta subditis, quando timegi possit aeterna infirmi damnatio. Potest verò dari casus, in quo adhuc post receptum Viaticum, sit ex accidenti necessaria ad salutem Vnctionis receptio. Sic nonnulli, quos nomine presso memorat, Filliuc. tractat. 3. numero 97.

65
Non tenetur.

Non tenetur, cum vitae periculo. Quia non est Extrema-Vnctio Sacramentum necessitatis. Ita Nauar. cap. 24. num. 10. & cap. 25. n. 133. Suar. dist. 44. sect. 3. num. 30. Filliuc. citat. Vilalob. tom. 1. tractat. 10. diff. 6. num. 7. Diana 5. part. tractat. 3. resolut. 83. & 93. Hurtad. hic diff. 12.

66
Non teneri, existimo communit.

Existimo non teneri, nisi in casu, quo infirmus absque vilo Sacramento decederet, & timeretur eius aeterna damnatio. Quia tunc iam esset illi hoc Sacramentum ad salutem necessarium. Cum autem infectus agrotus iam est Confessione & Communionem munitus, haud datur causa vnde possimus de eius iniuria adhuc dispositione suspicari, vnde necessarium Vnctionis subsidium iudicemus. Lege Dicastillo nostrum hic, dub. 11. numero 191.

CAPVT VIII.

Circa Materiam, & Formam Extremae-Vnctionis.

PROBL. VIII.

Necessarium est, & necessarium non est, vt oleum sit ab Episcopo benedictum Sacramentum, ex necessitate.

Idimus sect. 1. Materiam remotam Extremae-Vnctionis esse oleum oliuarum: quia sicut oleum lenit dolorem, emollit, penetrat ad intima, affert hilaritatem, restituit interdum sanitati, significat pinguedinem, ac robur gratiae, & spiritus contra luctum: sic hoc Sacramentum haec omnia spiritualiter efficit. Quaesierim verò, num tale oleum necessariò ab Episcopo benedictum esse debeat? Necessarium id non est. Quia Iacobus solum dicit, *Vngentes eum oleo*, nec addit, *benedictio*: Ergò tantum oleum simplex, & naturale est essentialis materia. Sic Paludan. & Durand. apud Victoriam q. 216. Maldonat. hic, q. 1. Molfel. 4. c. 2. n. 22. & cap. 3. num. 25.

Necessarium est. Expressè id habetur in cap. vnic. de Sacrament. Vnct. & in Tridentino sess. 14. cap. 1. Ratio autem est, quia vbi est vniuersalis materia extrinseca Sacramentorum, qua Christus non est vltus, requiritur benedictio. Ita D. Thom. 3. part. quaest. 72. artic. 3. Ledesmi. quest. 31. art. 5. Sorus art. 5. Henric. lib. 3. cap. 8. num. 3. lit. F. Reginald. lib. 28. num. 50. Suar. dist. 40. sect. 1.

Cum his sentio, quia cum materia Sacramenti eleuanda sit ad munus adeò sacrum, & cum his operibus super naturale, per se maximè decet, vt consecrari ac benedici prius debeat: & ideo talem benedictionem à Christo postulatam fuisse existimare debemus, vbi ratio aliqua specialis non obstat, vt in Baptismo non est requisita vt essentialis benedictio aquae, & illius Sacramenti necessitatem: in Eucharistia verò non praerequiruntur alia praefectio; quia ipsa Sacramenti consecratio in materiae consecratione consistit: in Confessione, & Matrimonio, quia materia est omnino transiens, & consecrabilis non est: in Ordine verò suo modo hoc seruatur, quia res ipsae, quae traduntur, factae sunt. Clarius verò, & expressius in hoc Sacramento, & Confirmatione, quia illorum materia accommodatissima est: & ipsa Sacramenta non sunt tantae necessitatis, vt oportuerit, materiam omnino communem, ad illa perficienda admittere. Fateor itaque, ex nuda loci Iacobi litera non colligi euidenter hanc necessitatem; mihi verò sufficit Ecclesiae traditio, quae circa hanc rem est adeò clara, vt cogar asserere, ad minimū temerarium esse, illi repugnare. Quamuis autem Iacobus simpliciter locutus de oleo fuisset, Ecclesia à Christo per Apostolos edocta poruisset verum illius scripturam sensum, & de quo oleo sermo esset, nobis aperire.

PRO

PROBL. IX.

Ex Pontificis commissione potest, & non potest simplex Sacerdos hoc oleum benedicere.

Potest equidem. Quia Presbyteri in Orientali Ecclesia id solent præstare ex antiqua consuetudine, etiam ante chisma. Non est autem existimandum, totam illam Ecclesiam errasse in re tanti momenti, præsertim cum ea in parte non noverit ab Ecclesia Latina, quin potius ille usus ab ea approbetur. Nam Clemens VIII. in *Instit. sup. ritib. Græcor.* anno 1595. vltimo Augusti ita loquitur: *Non sunt cogendi Presbyteri Græci præter Chisma ab Episcopis Latinis Diocæsibus accipere, cum huiusmodi olea ab eis in ipsa oleorum & Sacramentorum exhibitione ex veteri ritu conficiantur, seu benedicantur.* Quibus verbis tacite permittit, vt Græci in suo ritu pergant, nimirum circa materiam consecrandam eo tempore, quo Sacramentum Extreme-Vnctionis administrant: non verò necessario debent vt oleo ab Episcopo benedicto in die Cene, vt faciunt Latini. Ergo Presbyteri possunt ex commissione Pontificis, & potestate extraordinaria Sacramenti huius oleum benedicere. Sic Hentiq. *lib. 3. cap. 8. num. 2.* Valent. *dist. 8. q. 1. punct. 2.* Probabile putat Nugn. *3. part. tom. 1. quest. 29. art. 6. diff. vnic. concl. 2.* Præposit. *3. part. quest. vnic. dub. 3. num. 15.* citans Victoriam, & Viualdum, Petr. Arcad. *de concord. Eccles. Orient. & Occid. in Sacram. administr. lib. 5. cap. 2.*

Minime potest. Quia Concilia, quæ definiunt materiam huius Sacramenti esse oleum ab Episcopo benedictum, simul innuunt, non posse ab alio, quam ab Episcopo benedici: nam cum absolute & sine vlla limitatione hoc asserunt, nullum relinquunt fundamentum contrarium opinandi. Dicere autem, quod Concilia solum definiant materiam, quæ de facto ex usu Ecclesiæ huic Sacramento supponitur, est Conciliorum autoritatem enervare, ad materiam huius Sacramenti stabiliendam. Nam pari ratione quis diceret, cum Concilia definiunt, materiam huius Sacramenti esse oleum benedictum, non definire materiam, quæ essentialiter ad id requiritur: sed quæ de facto Ecclesia vtiat: & sic tolleretur omnis benedictio tanquam aliquid non necessarium aut essentialiter requisitum ex parte materiae, quod nullus cordatus Theologus admitteret. Ita Diana *p. 8. r. 1. res. 30.* Bellarm. Suar. *Coinch. Layman, Filliuc. Nugn. quos citat, & sequitur Amicus in su. Theol. g. tom. 8. d. 19. sect. 3. num. 45.*

Primam sententiam probabilem reor, secundam vero probabilioram. Quia dum Concilia huius Sacramenti materiam tradunt, non dicunt, illam Ordinariè esse oleum ab Episcopo benedictum, vt dicunt, cum assignant Ministrum Sacramenti Confirmationis, sed absolute pronuntiant, esse oleum ab Episcopo benedictum: quod non leue argumentum est, in secundum dispensationem cadere posse, non in primum. Probabilem vero dixi primam sententiam, Nam si Pontifex non posset concedere simplici Sacerdoti, vt oleum Extreme-Vnctionis benedicat,

sequeretur, Ecclesiam Græcam vsque adhuc caruisse, & carere hoc Sacramento, quod merito amico meo Antonino Diana asserere videtur absurdum.

PROBL. X.

Oleo infirmorum deficiente, posset, & non posset Parochus, Sacramentum hoc cum Chismate ministrare.

Minime potest. Quia saltem nunc Ecclesiæ consuetudo repugnat, quæ proprium oleum, idque simplex, non mixtum pro vngendis infirmis consecrat. Et quia materia hæc non tantum diuersam consecrationem habet, sed etiam, saltem morali æstimatione diuersum usum, & appellationem fortitur, cum sit mixtura aliqua artificialis. Sic Laym. *lib. 5. tract. 8. cap. 12. num. 3.* Lugo *de Sacram. in gener. c. 12. num. 1.* Viuald. *de mat. Confirm. num. 7.* Esti. *in 4. dist. 23. §. 9.* Barth. *de Ledef. diff. 3. concl. 3.*

Potest planè, si non esset aliud oleum, quam Chisma Confirmationis. Quia potest vt oleo veteri anni præcedentis, si non superat nouum benedictum: vtilitas enim, quam ex hoc Sacramento capit ægrotus, est præferenda: Ergo sicut in hoc non violatur Ecclesiæ præscriptio, nec in illo violabitur. Ita Amicus *tom. 8. d. 19. sect. 3.* Suar. *dist. 40. sect. 1. n. 10.* Dicastil. *de Sacram. tom. 1. tr. 7. d. 1. dub. 3. n. 38.*

Existimarim, si non esset aliud oleum, quam Chisma Confirmationis, non esse peccatum de facto illo inungere ægrotum. Quia si præceptum solum est posituum Ecclesiæ, credi potest, illum non velle in eo casu ita strictè prohibere, vt non liceat inungere eo Chismate infirmum: cum ex alio capite nulla secundum se Sacramento in huiusmodi Vnctione fiat irreuerentia. In vna autem & altera sententia asseruerim, si Sacerdos per errorem hoc Sacramentum cum sacro Chismate ministrat, haud esse repetendum.

PROBL. XI.

Minor pars olei non benedicti cum benedicto admixto, præbet, & non præbet sufficientem pro Extreme-Vnctione ministranda, materiam, licet sæpe admixtio iteretur.

Præbet omnino. Quia ideo minor quantitas olei non benedicti addita minori quantitati olei à principio consecrati efficitur benedicta, quia additur maiori parti olei benedicti, & dignius trahit ad se minus dignum: sed etiam in sequentibus vicibus quantitates minores successiue adduntur maiori quantitati olei benedicti: Ergo omnes manent benedictæ: licet omnes simul efficiant maiorem quantitatem, quam fuit illa, quæ à principio fuit ab Episcopo benedicta. Sic Petr. *de Ledef. c. 2. diff. 3.* Angel. *Rosel. & alij, quos refert, & sequitur Matfil. lib. 3. de aqua bened. Syluest. v. Aqua benedicta q. 3. Henr. lib. 3. cap. 8. num. 2.*

Minimè

SCOBAR
Theob. Mor.
Tom. II. IV.
E. IV.

77
Sufficientem
non præbet
materiam.

Minimè præbet. Quia subiectum huius benedictionis est oleum illud, quod à principio fuit consecratum ab Episcopo; ergo necessarium est, vt benedictio conferatur quod idemmet maneat; benedictio enim non potest esse sine subiecto; nec ad aliud absolute diuersum transire: sed quando olei quantitas etiam in diuersis vicibus addita peruenit ad tantam ex additis factam, vt sit maior illâ, cui facta est additio, & initio fuit consecrata, iam non manet absolute idem indiuiduum physicum olei, & à principio consecratum: cum vix maneat aliqua pars exigua illius, ob quam dumtaxat dici possit non simpliciter, sed secundum quid idem: Ergo in eo non potest manere benedictio, quæ conseruari non valet, nisi seruata subiecti physici identitate. Ità Quintanad. tom. 1. singul. tract. 5. sing. 1. n. 5. Zambr. cap. 5. de Exir. Vnct. dub. 5. num. 5. citans Armillam. Possuin. de Paroch. cap. 9. num. 2. Bonac. dist. 7. punct. 2. num. 8. Zauard. tom. 1. cap. 8. n. 2. Ludou. de San Iuan art. 2. diff. 6. Leand. tom. 1. nr. 4. 9. 9.

78
Hoc tenet &
expos.

Hæc Doctoribus annuens, affirmo, quantitatem minorem addendam, commensurandam semper esse cum oleo à principio benedicto: v. gr. oleo vnus benedicto non posse fieri additionem olei non benedicti nisi in quantitate minori librâ, duodecim scilicet aut quatuordecim vnciarum, vbi libra sexdecim constat. Profecto si oleo consecrato addatur simul seu vna vice maior pars consecrati, nullum manet consecratum; quia non manet idem physicum indiuiduum: sed idem est, cum diuersis vicibus additur maior pars non benedicti: Ergo nec benedictio manet. Dixeris; licet non maneat idem subiectum in ratione indiuidui physici, manet idem in ratione indiuidui moralis & benedicti; quia totum illud, cui qualibet vice fit additio, semper est benedictum, & in maiori quantitate, quàm quod additur. Sed contra, quia non potest manere idem in ratione benedicti, nisi maneat idem in entitate physica; cum hæc sit ratio retinendi benedictionem: est hæc identitas amittatur in indiuiduo, illud ita notabiliter immutatum est, vt secundum maiorem sui partem sit diuersum, & consequenter nec moraliter idem.

PROBL. XII.

Est, & non est de necessitate grauis præcepti, quod oleum sit eo anno benedictum.

79
Est de graui
præcepti necessitate.

Certum est, non esse id de necessitate Sacramenti, cum nullum ius hoc requirat. Est autem de præcepti grauis necessitate: ideò que non excusetur Parochus à peccato lethali si oleum alterius anni adhibeat, nisi aliud necessitas suadere videatur. Quia ex consuetudine Ecclesiæ, & Clementis VIII. præscriptione, singulis annis hoc oleum consecratur, vt veteri combusto, nouum Vnctionis Sacra cedat in ministerium. Sic Possuin. de Offic. Paroch. cap. 9. num. 1. Bonac. dist. 7. punct. 2. n. 6. Zambr. de Exir. Vnct. cap. 5. dub. 4. num. 5. Trullench hic dub. 2. num. 2.

80

Non est de grauis præcepti necessitate, & ideò

non peccat lethaliter Parochus, qui veteri oleo Non est agrotos inungeret. Quia non est præceptum obligans ad mortale, vt oleum annis singulis renouetur; nam de solo id Chirimate grauius præcipitur, in cap. Si quis de alio, de consecr. dist. 4. Ità Sa v. Exir. Vnct. num. 9. Ledelm. hic, tom. 1. c. 2. Lublin. ibid. num. 19. Ludou. de San Iuan sum. parua. a. 5. de Exir. Vnct. n. 2. Henriq. lib. 1. cap. 8. n. 2.

Hoc teno, quod post longam consultationem vtriusque Lucis peritos, ac Theologos Sal- Idem assert. manticensenses sensisse à non vulgaribus testibus ocularis audiui.

PROBL. XIII.

Vna sacri olei gutta sufficit, & non sufficit, ad ministrandum hoc Sacramentum.

Minimè sufficit. Quia vnicam guttam olei 82 Atillare, vel non est vngere, vel certe est Non sufficit. res aliquo modo dubia: sed oportet partem corporis oleo linire aliquid oleum per illam diffundendo; hoc enim est propriè & in rigore vngere. Sic Suar. dist. 40. sect. 2. num. 4. Filhuc. ir. 3. num. 78. Reginald. lib. 28. num. 3. Granad. dist. 2. num. 4. Marchi. de peste part. 3. cap. 6. n. 14. Trull. lib. 5. de Sacram. cap. vnic. de Exir. Vnct. dub. 2. num. 7.

Sufficit planè. Quia qui vna stilla olei inungit, verè dicitur vngere: oleum enim plusquam Sufficit qui reliquorum liquorum materia diffunditur. Ità Diana part. 5. tract. 3. resol. 88. Tanner. dub. 1. quest. 2. Dicastil. d. 1. dub. 3. n. 44. Hurtad. hic, diff. 4. & alij.

Si ex probabili admodum sententia vna aquæ gutta sufficit ad Baptismum conferendum, cur vna olei gutta ad Vnctionem conferendam non sufficit, maximè cum ablutio difficilior quam vntio præsteret?

PROBL. XIV.

Est, & non est de Sacramenti necessitate, vt Vnctiones in Crucis formam fiant.

Sicut in aliis Sacramentis forma consistit in verbis, & opere: sic & in hoc: v. gr. in Baptismo forma consistit in his verbis: Ego te baptizo, &c. & in trina in aqua immersione: sic & in hoc Sacramento forma consistit in his verbis: Per istam vntionem & suam piissimam, &c. & in hoc opere, scilicet in signatione membrorum per modum Crucis, dum liniuntur. Quia de necessitate Confirmationis est, vt eius inunctio fiat per modum Crucis: ergo similiter in Vntione extrema de essentia Sacramenti erit. Sic Iauel. tom. 2. tract. 6. de Exir. Vnct. cap. 3. Nufius in addit. ad 3. part. Probabilem putat hanc sententiam Petr. de Ledelm. cap. 2. de Exir. Vnct. diff. 2. concl. 2.

Non est de essentia Sacramenti, vt in formam Crucis inunctio fiat. Quia nullo textu, aut sufficienti ratione hoc potest probari. Iacobus enim

enim simpliciter dixit: *Vngentes eum oleo*; modum autem vel signum Vnctionis non definiuit. Potest licet Glossa ad cap. *Nunquid, de consecr. dist. 5.* id videatur significare: nec tamen contrarium asseruit, sed potius hoc sensu aperte, si attentè legatur. Ita Suar. *dist. 40. sect. 2. num. 3.* Dicafeul. *dist. 1. dub. 3. num. 42.* & penes ipsum Tanner. Bayni. *de Extr. Vnct. qu. 3. dicto 5.* Henric. *lib. 3. cap. 8. num. 2. lit. M. Possevin. hic, num. 5.*

Hoc mihi certum, cum videam, Concilia circa hoc nihil definiisse. Quin potius Concilium Florentinum solum indicat Vnctionem per modum Crucis esse in Confirmatione necessariam; quia in forma illius Sacramenti exprimitur: *Signo te signo Crucis*: at hinc nil huiusmodi interuenit; nam in forma simpliciter dicitur: *Per istam Sanctam Vnctionem*. Congruam autem reddiderim differentiam inter utrumque Sacramentum; quia in Confirmatione vngitur quis vt Christi miles ad portandam & profereandam eius Crucem coram Regibus, & tyrannis: per Vnctionem verò extremam solum vngitur per modum medicinae ad salutem recuperandam.

PROBL. XV.

Est, & non est de necessitate præcepti, quòd inunctio in forma Crucis perficiatur.

88 **E**st de præcepti necessitate. Quia vsus seu consuetudo Ecclesie id planè præscribit. Sic Syluest. *v. Extr. Vnct. num. 2.* Bonac. *dist. 7. punct. 2. num. 9.* Nouus *3. part. quæst. 29. art. 6.* Petr. Ledesin. *tom. 1. cap. 2. de Extr. Vnct. concl. 1.* Mouré *3. part. cap. 1. §. 7.* Innuit Torreb. *lib. 2. cap. 1. num. 2.*

89 **N**on est de necessitate præcepti. Quia nullum est expressè latum de hac re præceptum: & de consuetudine non constat sub hac existimatione esse introductam. Ita Suar. *dist. 40. sect. 2. numero 3.* Filluc. *tractat. 3. numero 75.* Zambr. quem sequitur Diana *part. 3. tract. 4. resolut. 1. 68. & 178.* Coninch *dist. 19. numer. 7.* Rodrig. *de Vnct. cap. 19. num. 2.* Castro Palao *tractat. 26. punct. 3. num. 2.* Reginald. *lib. 28. num. 51.*

90 **E**xistimo signum Crucis non videri esse hinc de necessitate præcepti saltem sub culpa graui, secluso scandalo, & contemptu. Quare si ex iusta causa omittatur, vt breuius, vel securius geri possit nullum reor esse peccatum. Regulariter verò id magis piùm est, ideòque debet obseruari. Dixi, nullum esse peccatum, quia licet legerim Granado nostrum *dist. 2. num. 4.* asseruisse, culpam esse venialem, sine necessitate Crucis signum omittere: de eo autem merito addubitatum, cum nec adste Conciliorum determinatio, nec traditio Ecclesie, nec aliquod præceptum signum Crucis in Vnctione præscribens.

Esch. & Mend. Theol. Moral. T. III.

PROBL. XVI.

De necessitate præcepti est, & non est de necessitate præcepti, quòd inunctio hæc fiat immediata Sacerdotis manu.

91 **D**e necessitate præcepti non est. Quia in Regionibus, vbi Catholicae fidei præscriptorum viger obseruantia immediatum manus sacerdotalis ministerium huic Sacramento ministrando non adhibetur. Testor Hispaniam, in cuius Ecclesiis hæc viger consuetudo, vt Sacerdos inungens aurea, vel argentea virgula vtritur: nec tamen circa hoc vllus vnquam emerit ferupulus. Sit pro autoritate experimentum.

92 **D**e necessitate præcepti est. Quia sic præscribitur in Rituali, ac Cæremoniali Romano. *Est quidem.* Ita Diana *p. 3. tr. 4. resolut. 22. & 167. & p. 6. tr. 3. ref. 79.* citans Sylui. Chapeau. Præpof. & Barbof. Torreb. *de iure spirit. lib. 2. c. 11. n. 22.*

93 **C**um his opinor asserens, solum tempore peccatis licitè administrari posse hoc Sacramentum non digito, sed aliquo decenti instrumento mediante. Hoc, inquam, verum puto, nisi alias obster contraria consuetudo; vt in Hispania Regnis obflare non dubito. Nec tamen etiam vbi non viger lethalis culpa reum esse decernerem illum, qui Ritualis præscriptum leue quidem violaret.

PROBL. XVII.

Verba illa: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, sunt, & non sunt de Sacramenti, aut præcepti necessitate ad huius Sacramenti Formam.

94 **S**unt de Sacramenti essentia. Quia eis semper Ecclesia vtitur, sicut in Baptismo & Confirmatione: sed si in duobus hisce Sacramentis omittatur Trinitatis expressio essentia læditur. Ergo & lædetur, si in Vnctione omittatur. Sic Angelus, *hic, n. 2.* Armil. *n. 2.* Cañedo, *cap. 10.* Sunt saltem de præcepti necessitate. Quia non constat, vnquam ab Ecclesia omitti. Sic Bayni. *q. 5.* Palud. & Angel. apud Suarium citandus. Igitur si omittantur præfata verba, validum erit Sacramentum, sed præceptum Ecclesie violabitur.

95 **N**on sunt verba illa de Sacramenti, præceptivè necessitate, vnde vel adimplendū rite Vnctionis ministerium, sufficit formæ expressio sine Trinitatis mentione. Quia neque ex verbis Iacobi vel Conciliorum, neque ex Ecclesie vsu aliquid contrarium habetur, neque ex ratione aut coniectura aliqua colligitur. Vnde nullam aut ex essentia Sacramenti, aut præcepto reor esse necessitatem; neque enim hoc Sacramentum est professio fidei, sicut Baptismus: neque occurrit aliqua specialis ratio inuocandi Trinitatem in forma. Ita Suar. *d. 40. sect. 3. n. 15.* Henr. *lib. 3. c. 8. n. 4. lit. A.* Coninch *d. 19. n. 15.* Filluc. *tr. 3. n. 86.* Pitigian. Barth. ab Angelis, quos citat, & sequitur Bonac. *d. 7. punct. 3. n. 2.* Regin. *l. 28. n. 54.* Castr. Palapud Leandr. *p. 1. tr. 4. q. 18.*

Q CERTUM

SCOBAR
neof. Mor.
Tom II. IV.
E. IV.

96 Certum mihi, inuocationem Trinitatis necessitate Sacramenti non requiri. Nam si bene attendatur, modus formae deprecaturae non recte ei accommodatur. Iuxta veriorum autem sententiam neque ex praecipuo necessarium esse reor. Quia neque in Conciliis, neque in Rituali Romano cauetur, Trinitatem esse inuocandam.

PROBL. XVIII.

Si quis omitteret illam particulam Formae: Et suam piissimam misericordiam, conficeret, & non conficeret valide Sacramentum.

97 Non valide conficeret omittens particulam ad eam essentialem. Quia per illam declaratur virtus diuina, quae principaliter in hoc Sacramento operatur, & qua nititur deprecatio, quae per hanc formam fit. Itaque misericordia misericordiam respicit: unde quia hoc Sacramentum datur homini quasi in ultima misericordiae necessitate constituto: idem in illa quasi confugimus ad diuinam misericordiam, quae proinde in forma expressè declaratur. Praeterea sicut diximus, modum deprecationum esse de substantia huius formae, ita est de substantia explicare diuinam misericordiam, ad quam homo egrotus confugit, tanquam destitutus viribus ad satisfaciendum. Denique cum Ecclesia interponat haec verba inter alia substantialia, videtur verisimile, etiam ipsa substantialia esse. Sic D. Thom. apud Suarez citandum. Nihil quae 29. art. 6. conclus. 4. Hurtad. autem hic, diff. 7. & Coninch diff. 19. num. 15. huic sententiae fauent, dum hic se dubium valde haurere fateatur, ille vero opinionem contrariam solummodo vocat verisimilem.

98 Valide conficeret illam particulam omittens. Quia his verbis omissis, integer adhuc manet sensus formae: ergo patet illa de substantia formae non esse. Ita Suarez. dist. 40. sect. 3. num. 13. Reginald. lib. 28. num. 56. Filliuc. tract. 3. n. 85. Coninch citat. Layman & Pitigian. quos refert, ac sequitur Diana part. 3. tractat. 4. resolutur. 175. & 180. Henric. lib. 3. cap. 8. num. 3. Dicastil. dist. 1. dub. 4. n. 68. Trull. lib. 5. cap. de Eccl. Vnct. dub. 2. n. 10.

99 Perfecto primae sententiae rationes ut minimum persuadere reor, esse necessarium sub graui culpa illam particulam non omittere, ne à communi Ecclesiae consuetudine recedatur, & ut omne periculum, ac dubium vitetur. Reor tamen essentialem non esse, quia ipsamet forma deprecationum, ex se includit Ordinem ad diuinam misericordiam, seu inuocationem eius. Praeterea de illa particula Piissimam clarius videtur non esse essentialem; & si quis loco misericordiae poneret bonitatem, validam fore formam existimari. Denique hoc ipso, quod dicitur, Indulgeat tibi Deus, actus misericordiae satis expressè postulatur: ergo in actu exercito per misericordiam petitur, quamuis in actu signato non proferatur. Assero igitur particulam illam essentialem non esse, sed sine graui piaculo non fore omittendam.

PROBL. XIX.

Sacramentum valide conficit, & non conficit valide Sacramentum, qui verba illa omiserit: Per visum, per auditum, &c.

100 Mittens verba haec valide Sacramentum ministrat. Quia per alia verba, & Vnctionis actionem in visu, vel auditu &c. expressis tam satus sensus formae significatur. Sic Reginald. lib. 28. n. 56. Aureol. in 4. dist. 23. art. 1. asserens, hanc esse huius Sacramenti formam: Per istam sacram Vnctionem parcat tibi Dominus. Petr. à S. Ioseph. Praepos. & alij, quos refert, & sequitur Diana p. 10. r. 12. resol. 32.

101 Omittens verba haec Sacramentum non peragit. Quia praefata verba sunt de substantia formae, per illa enim Sacramenti Extremae Vnctionis explicantur effectus. Ita Nuñez q. 29. a. 6. concl. 4. Bauny q. 5. Auera hic, sect. 4. Castro Pal hic punct. 4. n. 4. Leand. rom. 1. r. 4. q. 21.

102 Hisce Auctoribus morem gero, cum videam, illis particulis ablati, integrum formae sensum auferri: nec enim debet formae significatio per actionem suppleri.

PROBL. XX.

De necessitate huius Sacramenti est, & non est, ut eius forma modo deprecationum proferatur.

103 Non est de necessitate Sacramenti, formam eius modo deprecationum proferri. Quia ad valorem Sacramenti sufficit, formam modo indicationem vel operatum proferri. In quibusdam enim Ecclesiis forma haec est indicatio, nempe: Per istam Sanctam Vnctionem parcat tibi Dominus, &c. In aliis est imperatiua; at Iacobi verba formam operatum habere videtur. Idem dicendum est, formam verborum indifferenter posse esse indicationem, vel operatum: sicut de forma Baptismi, quae est apud Latinos indicatio, sed apud Graecos operatiua alibi expressimus. Sic Becan. hic, e. 27. q. 7. n. 3. Richard. in 4. d. 23. art. 1. q. 4. Palud. q. 1. art. 2. Albert. art. 4. Tanner. dub. 1. Aureol. in 4. dist. 23. art. 1.

104 Est de Sacramenti necessitate, formam eius modo exponi deprecationum. Quia id clarè colligitur ex illo Iacobi 5. Orem super eum, & oratio fidei alieniabit infirmum. & ex Florentino, & Tridentino sess. 14. cap. 1. Et quia duae formae non possunt esse institutae pro vno Sacramento, nisi sint aequipollentes in sensu: at forma deprecationum in omnium opinione est sufficiens: ergo indicatio, si non habet aequivalentem sensum, non sufficit. Ita D. Thom. in 4. dist. 23. quest. 1. art. 4. ad 3. Henric. lib. 3. cap. 8. num. 5. Nugn. quest. 3. art. 6. Suarez. dist. 40. sect. 3. n. 6. Filliuc. tract. 3. num. 80. Coninch diff. 19. dub. 4. Hurtad. hic, diff. 7.

105 Certum de fide est, formam deprecationum esse sufficientem: ita enim planè definiunt Concilium Florentinum, ac Tridentinum, fuitque semper communis Theologorum sententia, fundam.

fundaturque sufficienter in traditione Ecclesie Romanæ, quam impossibile est decipi, in his presertim, quæ pertinent ad Sacramentorum substantiam. Constat autem, vniuersalem Ecclesiam vi forma deprecatia: Ergo vt minimum certum est, illam esse sufficientem. Vnde probabilius admodum esse iudico, ita esse necessariam hanc formam, vt solum indicium verbum sine formali deprecatione non sufficiat. Lege Suarium citatum, qui a num. 8. diserte contrariorum argumenta diruit.

PROBL. XXI.

Forma, qua ad Vnctionis Sacramentum nunc Ecclesia vitur, est, & non est de Sacramenti necessitate.

106 **N**on est de Sacramenti necessitate forma, qua nunc vitur ad Vnctionis ministracionem. Quia potest Ecclesia mutare formam huiusmodi deprecatiam in aliam non deprecatiam, vel in aliam deprecatiam sensu immutato: Ergo forma, qua nunc vitur non est de necessitate Sacramenti. Sic Vinald. & Victor. Palud. Durand. & alij, quos memorat Leander. tom. 1. tract. 4. quest. 26. Illi quidem Auctores difficultè entimeinatis antecedens probabunt.

107 **E**st de necessitate Sacramenti forma, qua nunc vitur. Quia non potest Ecclesia mutare hanc formam in aliam non deprecatiam, aut in aliam deprecatiam, si eundem sensum substantialem non seruet: Ergo forma, qua nunc vitur, de Sacramenti necessitate est. Antecedens proba: quia hoc Sacramentum debet iure diuino formam habere determinatam: at non habet aliam, quam illam, qua nunc ex Conciliis tradita Ecclesia vitur. (Si quæ enim aliæ referuntur omnes reducende sunt ad hanc quoad sensum substantialem.) Ergo non potest Ecclesia huiusmodi formam mutare. Ità Henriq. libr. 3. cap. 8. numero 2. Nauar. capite 22. numero 35. Tolet. libro septimo, capite 1. & alij communiter.

108 **C**om his sentiens, addiderim, posse Ecclesiam mutare formam, qua nunc vitur in aliam similem, seruato tamen eodem sensu. Quia verba formaliter, quibus administrandum sit hoc Sacramentum non sunt iure diuino præscripta.

Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

CAPVT IX.

Circa Extrema-Vnctionis subiectum.

PROBL. XXII.

Infantes sunt, & non sunt huius Sacramenti capaces.

Sunt capaces. Quia his peccati originalis adfunt reliquæ, contra quas etiam hoc Sacramentum datur. Et quia adest eis mortis periculum, vnde Extrema-Vnctio potest eis esse utilis ad sanitatem corporis recuperandam, ac denique ad augmentum gratiæ acquirendum. Sic Maior in 4. dist. 23. quest. 1. Bellarm. de Vnct. cap. 9. Possuin. apud Didac. de Narbona tom. 1. anno 7. q. 8.

Sunt incapaces. Quia sicut non sunt capaces Pœnitentiæ, ita nec huius Sacramenti, quod est consummariuum Pœnitentiæ, vt dixit Concil. Trident. sess. 14. in principio. Et quia in illis nondum est Christiana vita inchoata, vita enim hæc ex Concilij mente in rationali actione consistit. Tandem id patet ex fine huius Sacramenti, & ab ipso Concilio declarato; institutum enim est propter luctum, & grauissima tenamina articuli mortis ad confirmandum infirmum hominem, & exhilarandum illum, ac recreandum eius animum ægritudinis molestiis oppressum; atque adeo ad superandam debilitatem ex peccato relictam, vel conferendam etiam actualium, si necessaria sit, remissionem; quorum omnium non est capax infans; quia nec tentari potest, nec resistere, &c. Non est ergo huius Sacramenti recipiendi capax. Ita Nauar. cap. 22. num. 13. Sotus in 4. dist. 23. qu. 2. art. 2. Angel. Syluest. Armil. Ledesm. & alij, quos citat, & sequitur Henriq. lib. 3. cap. 11. num. 9. Filiuc. tract. 3. num. 101. Sanci. in sel. dist. 27. no. Tolet. lib. 7. cap. 13. Suar. dist. 42. sect. 1. Regin. lib. 28. num. 64.

Existimo primæ sententiæ Auctores id sine firmo fundamento contra Ecclesiæ consuetudinem, & contra rationem asseruisse. Hoc enim Sacramentum non tollit reliquias peccati originalis in se, seu radicaliter; sed per auxilia spiritalia confortando animum, ad superandam debilitatem ex peccato illo contractam; infantes vero non sunt huius remedij capaces. Sanitas autem corporis non est effectus primarius, sed secundarius huius Sacramenti, quæ cessat, cessante primario: vnde propter illum solum non est dandum hoc Sacramentum, maxime cum infallibilis non sit. Augmentum verò, vel infusio gratiæ est generalis effectus Sacramentorum, qui per singula Sacramenta non datur nisi vt coniunctus propriis effectibus Sacramentorum ipsorum: & idè vbi non est capacitas primarij ac proprij effectus nec est capacitas Sacramenti, nec effectus communis Sacramentorum, quatenus per tale Sacramentum est conferendus. Vt autem hanc sententiæ firmiter teneam, contrariam verò improbabilem existimem, sufficit

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

cit mihi locus Iacobi. Ait ille: *si in peccatis est, dimittitur ei, ubi aperte loquitur de peccatis actu alibus; supponit ergo hominem vngendum debere peccati actualis esse capacem. Item dum addit Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiae, significat, ipsummet infirmum debere hoc Sacramentum postulare, vel eius susceptioni consentire; quod agere non potest, nisi qui ratione utitur.*

PROBL. XXIII.

Potest, & non potest conferri hoc Sacramentum pueris, de quorum rationis usu dubitatur.

112 **C**onferri non potest. Quia si verè rationis vltus participes non sint, magna Sacramento irrogatur iniuria: Ergo ad collationem Sacramento, cuius receptio necessaria ad salutem non est, non debemus ex dubio allici. Sic Zambr. *bic, c. 5. dub. 1. n. 7.* Sotus *in 4. dist. 23. q. 2. art. 2.* Aureol. *in 4. dist. 23. art. 1.* & alij.

113 **P**otest conferri sub conditione, *si capax es.* Quia hoc modo administrando Sacramentum, nulla ei iniuria irrogatur: & potest aliàs puero si vltus rationis polleat, lucrum maximum euenire: Ergo potest illi administrari. Ità Sanci. *in select. dist. 27. n. 17.* Diana *p. 3. r. 4. ref. 169.* Dicastil. *dub. 10. n. 142.* Leand. *tom. 1. r. 4. dist. 3. q. 3.*

114 **A**ddit Leander, *Imò & debet illi administrari, & quo dubitatur.* Non autem dubito posse sub conditione huiusmodi conferri. Negotia enim (cum Ioanne Sanctio loquor) in quibus nihil admittendum tingeretur, sed potius lucrum speratur, audaçter tractanda sunt.

PROBL. XXIV.

Pueris, qui annos discretionis attigerint, etiam ob atatis defectum Eucharistiae recipienda incapacibus: est, & non est hoc Sacramentum ministrandum.

115 **N**on est ministrandum pueris statim, ac annos discretionis attigerint, Extremæ-Vnct. Sacramentum, si capaces non sint recipiendi Viatici. Quia hoc fert communis Ecclesiae consuetudo. Et quia indecens est puero ei ministrare Sacramentum, de cuius mysterio, efficacia, & dignitate ob vim morbi instrui vix potest. Sic Sotus *in 4. dist. 23. q. 1. art. 2.* Viuald. *de extr. vnct. c. de suscipiendis. num. 7.* Summa Corona *bic. n. 8.* Aureol. *in 4. dist. 23. art. 1.* Synodus Hispal. anno 1586. vt refert. Torrebl. *l. 2. pract. c. 11. num. 34.* Nald. *n. 7.* Lublin. *bic. num. 2.*

116 **E**xtréma-Vnctio neganda non est pueris cum primum rationis vltus attigerint, tamen si factam Eucharistiam nondum recipiant. Quia pueri hac in ætate possunt peccare: ergo capaces sunt suscipiendi Sacramenta instituta ad delicta delenda, qualia sunt Penitentia, & Extréma-Vnctio. Ità Nauar. *c. 22. n. 13.* Angles *bic. art. 4. concl. 2.* Sa *bic. n. 2.* Valent. Durand. Antonin. & alij, quos sequitur Sanci. *in select. d. 27. num. 10.* Laym. *l. 5. r. 8. c. 4. n. 2.*

A prima sententia iuste recedo cum Zambrano minus rationabilem contrariam existimans esse consuetudinem. Quia inter Sacramentum Eucharistiae & Extréma-Vnctionis nulla est ordinis connexio: ergo etsi aliquis dispositus non sit ad Eucharistiam suscipiendam: si tamen dispositus videatur ad Vnctionis Sacramentum, non debet eo privari. Verùm dùm talis consuetudo ab Episcopis toleratur, excusantur Parochi, si pueris antè annum ætatis decimum quartum, vel decimum quintum iuxta cuiusvis diocesis consuetudinem, Extrémam-Vnctionem deneget: excepto tamen casu necessitatis, si puer (vt. gr.) quem rationis vltus assecutum esse constat, aliud autem Sacramentum in morte non possit suscipere. Videndus Chapeauilla *capite 5. quest. 17.*

PROBL. XXV.

Infirmus qui sufficienti usu rationis praeditus nunquam deliquit actualiter, est, & non est huius capax Sacramenti.

118 **N**on est capax. Quia Extréma-Vnctio est consummativum Penitentiae vt ait Trident. *sess. 14. in proœmio*: sed qui nunquam actualiter deliquit, non est Sacramenti Penitentiae capax: Ergo nec Extréma-Vnctionis. Et quia illi, qui nunquam actualiter peccauit, nequit applicari forma Extréma-Vnctionis, nempe. *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.* Ergo. Sic Nugn. *quest. 3. 2. art. 2. & 4. Valsq. d. 119. cap. 8.* Sanci. *in select. d. 27. n. 18.* Granad. *d. 6. n. 11.* Videtur significasse D. Thom. *in 4. dist. 23. q. 2. art. 2. quest. 1.* dicens, hoc Sacramentum non esse contra reliquias peccati originalis, nisi quatenus sunt per actualia peccata confortata, & ideo non esse dandum pueris.

119 **H**oc Sacramentum dari potest etiam illi, qui nunquam actualiter peccauit. Quia neque ex verbis Iacobi, neque ex aliquo Concilio, neque ex forma vel materia huius Sacramenti, neque ex fine eius potest colligi necessitas huius conditionis: & alioqui effectus, primarius Extréma-Vnctionis locum habet in eo, qui nunquam actualiter deliquit: ergo & ipsum Sacramentum. Ita Cathuf. *in sum. fidei, lib. 5. c. 149.* Viguer. *in Institut. cap. 16. §. 4. ver. 6.* Astenf. *in sum. lib. 5. tit. 41. art. 5. ad 3.* Guillem. de Rub. *in 4. dist. 23. q. 1. dub. 3.* Bonau. *ibi, part. 2. art. 1. q. 2.* Richard. *art. 2. quest. 4. Maior. quest. 1. ad 2.* Palac. *dist. 1. Suar. dist. 42. sect. 3. num. 8.* Filliuc. *tract. 3. n. 108.* Reginald. *lib. 28. n. 69.* Villalob. *tom. 1. r. 10. diff. 4. n. 6.*

120 **H**anc sententiam probabiliorum iudico, eamque & exponam, & roborabo, si fundamentius verum esse ostendero Antecedens quoad singulas partes. Nam Iacobus solùm dixit: *Si in peccatis est, dimittitur ei,* quæ verba non supponunt necessarid peccatum: conditionalis enim nihil ponit in esse; sed ad summum supponunt peccandi possibilitatem. Concilium Florent. & Trident. in hoc nihil addunt his, quæ Iacobus explicauit. Forma iuxta verba Iacobi est intelligenda, scilicet, conditionaliter, seu potencialiter: *Ignoscat tibi Deus quidquid peccasti,* id est, si quid

quid peccasti, vel quidquid solet per visum auditum, &c. peccati. Ex materia verò clarum est, nihil posse colligi, quia licet Vnctio significet curationem spiritualem, & hæc videatur animi ægritudinem supponere: non tamen aliam necessariò præter eam, quam homo lapsus ex se habet ad resistendum tentationibus demonum, præcipue in mortis articulo, & adiuncta debilitate corporis ex morbo proveniente. Ex fine nihil in contrarium colligitur; quia vnus ex principalibus finibus huius Sacramenti est roborare infirmum eo in articulo contra diaboli insidias, & athletam ad pugnam inungere: quo subsidio indiget etiam ille, qui nunquam deliquit. Atque hæc ratione locum habet in huiusmodi homine auxilium huius Sacramenti contra reliquias peccati: nam satis ad hoc sunt reliquias peccati originalis, nempe ipsa corporis ægritudo, vel debilitas, vel quilibet dolor, aut tristitia, quæ possit hominem à devotionis feruore, & hilaritate mentis in eo articulo maximè necessariis, retardare. Denique ille etiam, qui nunquam actualiter peccauit, de se est debilis, & infirmus ratione originalis peccati, vel reliquiarum eius, & ægritudinis ad superandas demonis insidias: ergò non solum est capax proprii auxilij huius Sacramenti; sed etiam illo maximè indiget: præter quam quod gratiæ Sanctificantis augmentum recipiet, & ad ingressum gloriæ perfectius præparabitur.

PROBL. XXVI.

Adultus mox post Baptismum acceptum lethali morbo corripitur: Potest, & non potest, ei hoc sacramentum ministrari.

121 **M**inistrari non potest, nisi constet, post Baptismum peccatum nouum commisisse. Quia cunctæ prælaporum reliquias sacro fuisse ablutæ: laacro, nec quid remanet, quod Extrema-Vnctio possit operari. Sic Sanci. in select. d. 17. n. 18. Nugn. 3. p. 9. 3. 2. art. 4. concl. 2. inuicit esse probabile.

122 Potest equidem ministrari. Quia licet recens Baptismo dilutus fuerit omnium peccatorum veniam assecutus quo ad culpam, & pœnæ reatum: adhuc reliquias aliquæ manent, nempe tarditas ad bonum sectandum, ad malum torpitudinem. Ita Molles. in sum. tom. 1. tr. 4. c. 3. n. 42. Ludou. à S. Iuan. q. vn. art. 6. de Vnct. dub. 3. concl. 4. Præposit. 3. p. 9. vn. de Sac. hoc. dub. 7. n. 61. Diana p. 5. tr. 1. 3. res. ol. 86. Nald. hic num. 9. Suar. dist. 42. sect. 3. num. 9.

123 Cum his opinor adiciens, non solum posse, sed & debet ministrari. Quia hoc Sacramentum habet duplicem proprium, ac infallibilem effectum: vnus est auxilia, quibus potest homo in illa extrema lucta corroborari: alter est remissio peccati, ita ut hi effectus sint disparati, & vnus ab altero non dependeat, possitque vnus conferri ei, qui non sit alterum recepturus: quisquis autem est capax alterutrius, est capax Sacramenti. Cum ergo is, qui nunquam peccauit, potest tamen peccare, per intrinsecam dispositionem potest recipere auxilia, quibus corroborari valeat, potest hoc Sacramentum recipere: ergo.

Esco. & Mend. Theol. Moral. T. III.

PROBL. XXVII.

Deipare fuit, & non fuit Extrema-Vnctionis Sacramentum ministratum.

124 **N**on fuit hoc Sacramentum Mariæ Deiparenti ministratum. Quia nullius fuit peccati actualis originalisve rea: ergo non potuit verificari forma illa: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.* Diuersa verò est de receptione Baptismi ratio, quia Ostium est Sacramentorum, debebat autem Deipara Baptismum recipere, vt posset Eucharistia refici. Sic Sanci. in select. d. 27. n. 20. Valsq. tom. 2. d. 119. c. 8. n. 74. Granad. d. 6. n. 7. Card. de Lugo de Sacram. in gen. dist. 2. num. 37. Victor. quæst. 224. Nugn. q. 3. 2. art. 2.

125 Hoc Sacramentum fuit Deiparæ ministratum. Quia forma Extremæ-Vnctionis verè potest applicari ei, qui nunquam deliquit; cum illa verba: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti,* possint habere sensum conditionatum, ita vt significet, dari gratiam remissionem peccati, si illud inueniat in subiecto. Ita Albert. Magn. in Marciali, cap. 74. D. Antonin. 3. p. rit. 15. c. 16. Henriq. lib. 3. cap. 11. n. 7. Suar. d. 46. sect. 2. n. 8. & 11. Filiuc. tract. 3. n. 108. Reginald. lib. 28. n. 69. Trull. lib. 6. c. vnic. dub. 4. n. 6. & alij.

126 Probabilius arbitror Deiparam hoc Sacramentum recepisse. Quia nihil inuenio, quod obstitit: & alias decurrit, tum propter fructum, tum propter exemplum, tum propter ipsum Sacramentum, ne despici videretur. Neque hoc mihi maiorem indecentiam exponit, quam quod Beatissima Virgo Sacra vndâ diluta fuisset: quandoquidem etiam Baptismus datur in peccati remissionem: & ipsa ablutio non quamcunque sanctificationem, sed illam, quæ à forde peccati lauat, significat: Tamen quia non significat illum vt necessariò actualiter faciendum, sed solum quoad collationem gratiæ de se sufficientis, & ordinate ad illud malum expellendum: ideo in Deipara etiam locum habere potuit: idem ergo dicendum est de forma, & effectu, seu gratia huius Sacramenti. Magis dubitare poteram ex eo, quod Virgo beatissima corporaliter non ægrotauit, nec ex propria infirmitate corporali decessit. Dixerim tamen, licet non fuerit passa infirmitatem ex inordinatione humorum provenientem: habuisse nihilominus quandam corporis debilitatem ab intrinseco provenientem, quæ ad eum statum peruenit, in quo iam naturaliter non poterat anima in corpore conseruari: atque huiusmodi dispositio est sufficiens infirmitas corporis ad hoc Sacramentum recipiendum. Sicut si quis senili confectus ætate ex ipsius nature defectu moreretur absque alia ægritudine, nihilominus vngendus esset: quia illa est sufficiens infirmitas hominem constituens in huius Sacramenti necessitate: ita ergo de Deipara est sentiendum.

SCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
E. IV.

culpa vngi potest, & circa hoc improbabilem primam sententiam omnino iudico.

PROBL. XXVIII.

Necesse est, & necesse non est, hominem pollere actuali usu rationis, quando hoc est Sacramentum suscepturus.

127
Necesse est.

Necessarium est, usum rationis tunc habere, quando Extremam quis suscipit Vnctionem. Quia hoc Sacramentum suum confert effectum, mediante motu, ac deuotione suscipientis, & ideo non potest dari illi, qui non est capax talis motus secundum praesentem statum, in quo hoc Sacramentum recipit. Confirmatur, quia hoc Sacramentum peti debet ab ipso suscipiente, vel saltem requirit consensum, & intentionem eius: Hanc autem habere non potest, qui usu rationis caret. Ergo. Sic nonnulli Theologi, quos pressio nomine memorat Suar. d. 42. sect. 1. num. 5. & D. Thom. in 4. dist. 23. q. 2. art. 2. *quasiunc. 3.* hoc significarunt enim Sacramentum hoc non esse dandum furiosis, aut amentibus, etiam si in periculo mortis sint; neque distinctionem facit de amentibus perpetuis, & de temporariis. Imò locutus de illis, qui habent lucida interualla, inquit, eis dari posse in eo statu, in quo ratione vtuntur.

128
Necesse non est.

Non est necesse, vt qui hoc recipit Sacramentum tunc sit sui compos, aut habeat rationis usum: satis enim est, quod aliquando habuerit, & peccare actualiter potuerit, quantum est ex parte vsus rationis, quodque sufficientem consensum suscepcioni huius Sacramenti praestiterit. Quia ad substantiam Sacramenti, & persona absolute sit capax illius, sufficit, quod fuerit capax peccati actualis, deuotionis, reuentionis, & resistentiae, fiduciaeque in Deum: quod verò hic & nunc sit impeditus, ne hocce actus valeat exercere, per accidens est, ideoque non est contra Sacramenti substantiam. Ita Theologi communiter, in 4. dist. 23. vbi Paludan. *question. 3. numero 14.* Sotus *quest. 2. art. 2.* Syluest. v. *Vnctio extrema, quest. 5.* Nauar. *cap. 22. num. 13.* Suar. *vbi supra.*

129

Hanc sententiam vocam aditruo, primam verò expono.

Distinxi quidem id quod sufficit ad substantiam Sacramenti, vel quod necessarium est, vt honestè, & rectè ministretur. Vt valide valeat ministrari, non est necesse, vt qui recipit sit tunc compos sui, sed satis est aliquando habuisse, vt fert secunda sententia. Quamuis autem hoc ad substantiam Sacramenti sufficiat, Ministri tamen huius Sacramenti curare debent, vt detur fidelibus eo tempore, quo sui compos sunt, & agnoscere valeant quid circa eos agitur, & ad deuotionem, ac fiduciam per ipsum Sacramentum valeant excitari. Atque hoc est quod D. Thomam dicere praecipue voluisse putarim: esseque valde consentaneum reuerentiae debitae huic Sacramento, & modo operandi eius, vt ratio etiam D. Thom. ostendit, quae non amplius probat. An verò hoc ita sit necessarium, vt sub praecipuum cadat, Auctores nihil dicunt, nec ego facile hanc obligationem imposuerim. Itaque quoties casu accidit, infirmum prius amittere rationis usum, quam inungatur, tunc sine vlla

PROBL. XXIX.

Amentes à Natiuitate, ac perpetuo furiosi sunt, & non sunt huius capaces Sacramenti.

Capaces sunt. Quia adsunt eis sicuti pueris (quibus comparantur) peccati originalis reliquiae, & mortis periculum, vnde potest eis esse vtilis Vnctio ad recuperandam sanitatem, & gratiae acquirendum augmentum: praecipue cum eis per accidens sit, non posse recipere proprios alios huius Sacramenti effectus, sicut alij, aut eius fortioribus auxiliis non indigere. Sic Maior in 4. dist. 23. q. 1. Bellarm. de *Vnct. c. 9.*

Non sunt capaces. Quia incapaces sunt ad actualia crimina patranda: ergo & ad recipiendum hoc Sacramentum, quod ad eorum reliquias abolendas est institutum. Ita communiter Doctores. Henricq. *lib. 3. cap. 11. num. 9. lit. L.* & apud ipsum D. Thom. Richard. Palud. Ledef. Victor. Nauar. & alij.

Hoc certissimum est. Secus dixerim de amentibus, ac furiosis, qui aliquando sui capaces fuere, & potuere actualiter delinquere, quibus debet hoc Sacramentum ministrari, licet formaliter ante amentiam illud non petierint, dummodo probabiliter praesumatur esse dispositos. Semper autem est praesumendum, quoties contrarium non confiterit.

PROBL. XXX.

Qui capitali supplicio sunt addicendi, sunt, & non sunt hoc Sacramento munitendi.

Suspensio, vel gladio afficiendi capaces huius Sacramenti sunt. Quia in eis peccatorum reliquias abolere, & eos reficere ad supplicij tolerantiam, & ad terrena superanda potest. Sic illustris Hispaniae Episcopus de quo Lublinus apud Leandrum *tom. 1. tract. 4. dist. 3. quest. 10.* narrat, ipsum in vigilia Apostolorum Philippi & Iacobi anno 1589. duobus suspendendis Confessione & Eucharistia munitis Extremam Vnctionem ministrasse.

Minimè sunt Vnctionis capaces. Quia talis mors non eis prouenit ex defectu naturae, sed fortuna. Ita Henricq. *lib. 3. cap. 11. num. 1.* Tollet. *pacen. lib. 7. c. 3. n. 1.* & omnes communiter.

Hoc certissimum ex Ecclesiae usu, contrariumque asserentem difficile à temeritatibus liberarim. Vt autem doctum ac pium Praesulum defendam, placet Rodriguez *tom. 2. c. 19. n. 6.* monitum. Ex Viualdo enim assumat ideo illum suspendendis ministrasse Vnctionem, quia aliqua naturali aegritudine afficiebantur peniculosa planè, quo casu optime gessit, iuxta probabilem sententiam.

PROBL.

PROBL. XXXI.

Necessarium est, & non est necessarium, ut hoc Sacramentum suscepturus, in eo infirmitatis exitat statu, ut grauius ad mortem laborare videatur, ad validitatem Sacramenti.

¹³⁶ **E**t ut Sacramentum Vnctionis licite detur requiritur, ut suscipiens bonâ fide credatur esse in mortis periculo: non tamen erit inualidû, si detur grauius quidem aegrotanti, tamen sine vero periculo mortis. Quia si requireretur ad essentiam Sacramenti, ut subesset verum mortis periculum, non posset hoc Sacramentum conferri nisi agenti iam omnino animam: aliâ enim communiter dubius esset valor Sacramenti, quia communiter ferè dubium est, an verè subite periculum mortis. Fauent verba Iacobi, *Infirmatur quis in vobis.* Ergo sufficit infirmitas, Et Tridentinum post verba illa, *Declarat, hanc Vnctionem esse infirmis necessariam*, subdit: *Illis presertim, qui tam periculose decumbunt, ut in eorum vita consueti videantur.* Addendo enim illam particulam, *Presertim*, significare videtur, hoc non esse necessarium absolute, vel saltem non aequè necessarium, ac prius. Sic Coninch d. 19. n. 21. Atmachan. l. 9. de qg. Armen. è. finalibus, ut refert Palae. in 4. dist. 2. 3. Probabile reperat Bonac. d. 7. p. n. 5. n. 4. Quintanadueñ. tom. 1. sup. ul. ar. 5. sing. 2. n. 5. Lessi. in 3. p. c. 4. de Extr. Vnct. sub. 1. n. 21.

¹³⁷ Non est huius Sacramenti capax, nisi qui graui infirmitate laborat, mortisque videtur periculum subire. Quia hoc sacramentum est in leuamen huiusmodi infirmorum institutum. Concil. Florentinum. *Hoc Sacramentum nisi infirmo, de cuius morte immetur, dari non debet.* Diana tr. 6. resol. 45. citans Castrum Pal. Caspensen, Granados, Amicum, & alios. Reginald. l. 28. n. 64. Suar. d. 4. s. 2.

¹³⁸ Profecto oportet, ut infirmitas ex suâ specie vel in hoc inditido iudicio prudentiam sit grauis, & quæ infirmum in periculo vitæ valeat constituere. Hoc constat ex Ecclesie vsu. Vnde non dubito, quin hoc saltem sit ex præcepto, ut conuincit Florentini præscriptio, & locus Iacobi; loco enim illius verbi: *Infirmatur quis in vobis*, Græco est, *Kataortas*, quod deficientem, & pene morientem significat. Et probabilius existimo, esse etiam hoc de Sacramenti necessitate propter eiusdem Concilij, & Iacobi verba: & propter rationem, quæ ex fine, & institutione huius Sacramenti colligitur. Est enim institutum tanquam extremum, remedium hominum infirmorum, & morientium, quo & in grauissimo mortis periculo iuuentur, & ad gloriæ introitum, quoad fieri possit, disponantur: Ergo ut minimum requiritur hominem ita decumbentem, vt ex tali ægitudine mors possit moraliter timeri saltem remotè, & quantum est ex naturâ talis ægitudinis in tali subiecto. Et quidem si Sacramentum hoc validè dari posset cuilibet aegrotanti communi, & ordinario morbo, ex quo nullum periculum timeretur: non esset cur omnibus huiusmodi infirmis denegaretur, ita vt illis licite dari non posset. Cur enim priuare-

tur hoc Sacramento, cum aliâ ei nulla irrecuerentia fieret: Requiritur ergo lethalis morbus etiam ad Sacramenti valorem.

PROBL. XXXII.

Femina in partu deficienti ministrandum est, & ministrandum non est Extrema-Vnctionis Sacramentum.

Non est ei ministrandum. Quia non est hoc Sacramentum conferendum iis, qui non laborant corporis infirmitate licet in magno vitæ periculo diuerferent. Iacobus c. 5. *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros, & orent super eum ungentes eum oleo in nomine Dñi.* Unde colligitur, conferendam non esse Vnctionem nisi corporea laborantibus infirmitate. Adde Concilium Mediolanense 4. p. 2. præscribere inungi mulierem in partu deficientem. Sic Bonac. d. 7. q. vii. p. n. 5. n. 6. Nald. in sum. v. *Extrema-Vnctio*, n. 5.

Ministrandum proculdubio est ei, quando ex nimio dolore partus ita corporis viribus debilis ostentatur, vt de more eius timen possit. Quia ipsa illa debilitas grauissima est ægitudine. Ita Diana p. 10. tr. 12. resol. 9. Filluc. tr. 3. n. 68. Lublin. in sum. v. *Extrema-Vnctio*, n. 14. Reginald. l. 28. n. 68. Candid. tom. 3. disquisit. 3. art. 5. dub. 3. Trull. de Sacram. l. 6. cap. vii. dub. 4. num. 4. & alij.

Si discrimen vitæ, quo mulier parturiens laborat fundetur in aliqua actuali ægitudine, & infirmitate, vt gr. quia iam cepit grauissimis diuexari doloribus, ex quibus medicorum iudicio probabile periculum mortis appareat, censo esse huius capacem Sacramenti. Si tamen in communi periculo, vel quia prima vice parit, vel quia aliâs fuit in periculo; non videtur satis; quia re verâ talis non est infirma. Reor autem Concilium Mediolanense locutum de fœminâ communium dolorum acerbitate pressâ, non de eâ diuexatione speciali, quæ eam videatur in infirmitate constituere.

PROBL. XXXIII.

Dari potest, & dari non potest Extrema-Vnctio lethali ex vulneris, morsu Viperarum lesis, &c.

Eis non est hoc Sacramentum ministrandum. Quia vulnus, & morsus verè non est corporis infirmitas. Sic Nicol. Proué apud Viald. & alij apud Toletum, l. 7. c. 3. n. 5. vt refert Leander tom. 1. tract. 4. d. 3. q. 17. Quam sententiam Toletus probabilem esse facit.

Ministrandum est eis. Quia hi re verâ sunt infirmi, cum intra se proximam causam mortis habeant. Ita Sorus in 4. d. 24. q. 2. a. 2. Syluest. hic. q. 5. Concil. Mediolan. Lublin. Tolet. Molfes. Palud. Filluc. Suar. & alij quos refert, & sequitur Leander citatus.

Fateor, non in omni occasione mortis, sed solum in illâ, quæ ex corporis infirmitate pronen-

Q 4

139 Non est ei ministrandum.

140 Ministrandû est.

141 Hoc tenet & expono.

142 Ministrandû est non est.

143 Eis ministrandum.

144 Quid verendû videris expono.

SCOBAR
neob Mor
Tom II. IV.
E. IV.

esse hoc Sacramentum applicandum. Ratio est, quia solus infirmus est huius Sacramenti capax; sæpe autem homo sanus existens, est mortis vicinus, ut si mors sit violenta, siue per coactionem hominis, ut cum homo est damnatus ad mortem: siue per aliam causam naturalem, ut si homo incipiat longam navigationem, ubi est naufragij periculum. Vnde colligo, Sacramentum hoc esse specialiter institutum, ad roborandum hominem corpore deficientem ob ægritudinem; quando autem sanus est, licet sit morti vicinus, habet integras naturales vires, & non ab intrinseco, sed ab extrinseco, & per accidens deficit: & ideo non est pro illo institutum Sacramentum Vnctionis. Monuerim autem, aliud esse, hominem sanum violenter interfici: aliud verò quod homo per violentiam in morbum incidit, in quo iam est morti vicinus. Nam quæ dixi, procedunt in priori casu. At verò in posteriori est longè diuersa ratio: quia homo est verè infirmus, & consequenter capax huius Sacramenti, vnde cumque infirmitas originem duxerit. Igitur cum quis lethale vulnus accipit, aut viperæ morfu corripitur, estque in periculo mortis, sine vllâ dubitatione vngendus est. Quia iam verè ægroat, licet causa ægritudinis fuerit extrinseca, & violenta, quod quidem est accidentarium.

PROBL. XXXIV.

Ægritudine quis repentina affectus iam sine Confessione prouidat, quia sensibus destitutus est, vitam agit: Huic potest, & non potest hoc ministrari Sacramentum.

145
Non potest ei ministrari.

Non potest ei ministrari. Quia si lethali crimine affectus erat æger, haud adest ad Sacramentum recipiendum dispositio: si in gratiâ aderat, haud est ei hoc præsidium simpliciter necessarium. Et quia requiritur, ut æger ratione utatur, dum eis Sacramentum confertur. Sic quidam Theologi, quos presso nomine memorat Coninch. d. 19. n. 23.

146
Ministrari ei potest, & debet.

Ministrari ei potest, & debet. Quia contrarium gerere est contra communem Ecclesiæ praxim, quæ hoc Sacramentum sæpe confert operi sensu destitutus. Adde Ecclesiæ huiusmodi homines sacra sepultata donat, licet absque confessione, vel aliquo contritionis signo decesserint. Cur ergo inungendus non erit viuus, qui ab Ecclesiâ mortuus fidelis deputatur? Ita Nauar. c. 22. n. 13. & c. 26. n. 27. Coninch citatus. Reginald. l. 28. n. 65. & alij communiter.

147
Debere ei sub hoc Sacramento huiusmodi ægroto ministrari: Si capax es.

Existimo saltem sub hac conditione posse Debere ei sub hoc Sacramento huiusmodi ægroto ministrari: Si capax es. Quia si Confessor potest absolueri sub conditione hominē sensibus priuatum, (de quo Volum. 2.) cur non poterit sub conditione inungere? Theologi autem illis, qui requirunt in suscepturo hoc Sacramentum actualem rationis usum, illo petat donari, respondeo, ad illud recipiendum sufficere petitionem virtutalem, seu interpretationam, id est, si petitur esset, si integris sensibus extaret.

PROBL. XXXV.

De necessitate huius Sacramenti est, & non est, quod septem exponantur Vnctiones.

DE necessitate Sacramenti sunt septem Vnctiones. Quia Concilium Florentinum præcipit, ut oculi, aures, nares, os, manus, pedes, ac renes sacro oleo inungantur: Ergo septem esse debent. Sic Palaci. dist. 13. & alij. 148
Sunt de necessitate Sacramenti.

Non sunt septem Vnctiones de Sacramenti necessitate, imò neque de præcepti, sed quinque sufficiunt, nempe in quinque corporis sensibus. Quia hic est vniuersalis Ecclesiæ vsus: sexta autem, & septima, quæ assolent in renibus ac pedibus peragi, necessariae non sunt, quia in vsu non sunt saltem in sceminis. Ita Suar. d. 42. sect. 3. Henric. l. 3. c. 12. n. 2. Sa hic, n. 12. Valent. tom. 4. d. 8. q. 2. punct. 5. n. 16. Coninch d. 19. n. 8. Bonac. d. 7. punct. 5. n. 16. 149
Non sunt.

Non est liberum Ministro, quas voluerit partes corporis vngere, sed quinque partes determinatæ nempe quinque organa sensuum sunt de Sacramenti, & præcepti necessitate vngendæ, quia in quibusque sensibus viget omnis peccati origo. Affero itaque, sextam, ac septimam Vnctionem in renibus, ac pedibus, non esse necessarias, nisi ratione consuetudinis particularium Ecclesiarum, quam inuit Concilium Florentinum: Vnctiones autem organorum quinque sensuum vbique adhiberi, & omnino sufficere. Quia cum nihil sit in intellectu, quod prius non fuerit in sensu: hinc fit, ut omnia peccata, & tentationes originem aliquo modo trahant ex aliquo sensu; Vnde per sanationem, & corroborationem omnium sensuum satis significatur sanatio, & corroboratio totius hominis. 150
Eiusdem titulum.

PROBL. XXXVI.

Necessaria sunt, & necessaria non sunt ad Sacramenti valorem quinque sensuum in Vnctiones.

NON sunt necessariae, sed ad valorem Sacramenti sufficit, si vnus sensus inungatur. Quia in Vnctione vnus duntaxat sensus ratio huius Sacramenti saluatur, cum ibi detur materia, forma, ac intentio Ministri: & in qualibet Vnctione statim gratia confertur. Sic Doctores Louanienfes apud Dianam p. 8. tract. 1. resol. 21. Becan. de Sacram. c. 25. q. 7. n. 6. Rodrig. hic. c. 19. 2. Nicolaus Serar. opusc. de Extr. Vnct. cap. 7. Coninch d. 19. n. 9. & 12. Diana p. 5. tr. 3. resol. 80. & p. 10. tr. 12. resol. 21. citans Caspensem, Granado, & Amicum. Laym. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 3. 151
Non sunt necessariae.

Necessariae sunt quinque Vnctiones necessariae, & ad Sacramenti valorem non sufficit, si vnus sensus inungatur. Quia Vnctiones quinque sensuum semper adhiberi sunt solitæ; Ergo absque grauiissimo fundamento, non debet eorum necessitas abnegari. Ceterò omnes hæ Vnctiones ordinantur, ad significandam integram 152
Necessariae sunt.

gram animæ sanitatem, eamque operandam: Ergo non habent perfectam significationem, nisi quando omnes complementur. Ita Coninch d. 19. n. 2. Sotus in 4. dist. 23. q. 1. art. 3. concl. 2. Bellarm. de Extr. Vnct. c. 3. Valent. tom. 4. d. 8. q. 2. punct. 2. Henric. lib. 3. cap. 8. num. 2. Suar. dist. 40. sect. 2. num. 8. & dist. 41. sect. 2. n. 13. & alij communiter.

Verum quia non potest dici, quinam effectus respondeant potius vni vñctioni, quam alteri, cum nec dimidiata peccatorum venia peti solet: nec equaliter dispositis ad remissionem omnium per aliquod Sacramentum dimidiata solet concedi etiam respectu venialium: & gratia iustificans, ac præueniens ei annexa non deest partialis ad singulas animi infirmitates curandas, cum vna ad plures possit valere: patet singulas vñctiones, ac formas his respondentes non habere perfectam significationem, donec vltima vñctio, cuiusque forma sit completa. Et quamvis singule videantur habere perfectam significationem patrisalem, hæc tamen non est Sacramentalis, nisi prout illæ vnum integrum Sacramentum cum aliis constituunt: & consequenter nec prius vllum effectum habent. Non tamen abnegam, primam sententiam admodum esse probabilem. Nam præterquam quod valida ratione fulcitur, hæc est tota Vniuersitas Louanensis, quæ vna cum Archiepiscopo probauit Pastorale Mechliniense, in quo can. 9. de Extr. Vnct. dicitur, in morbis contagiosis sufficere vngere organum sensus magis obuium dicendo: *Per istam Sanctam Vñctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quicquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum, & gressum.* Crediderim tamen in hoc casu securus esse, vngere celeriter quinque organa sensuum in capite, pronunciando formam modo ibi præscripto, quod videtur æquè celeriter posse fieri, & tunc ipsæ vñctiones ipsi formæ responderent, quæ videtur significari omnium sensuum organa inungi, sensus enim tactus non solum in manibus, sed & in facie residet. Item tunc ponerentur omnes vñctiones, quas Auctores dicunt esse necessarias, & forma plenè æquivaleret ei, qua Ecclesia communiter vitur: quamvis extra grauissimam necessitatem non sit facile petendum, vt quis etiam hoc modo inungatur.

PROBL. XXXVII.

Cæci à natiuitate, aut manibus mutilati, debent, & non debent in organo oculorum, & in loco propinquiori manibus abscessis inungi.

154
NON est necessarium inungere eum qui oculis captus est à natiuitate, in organo, aut parte, vbi visus assolet vigere: nec eum qui caret manibus in propinquiori parte. Quia partes inungendæ ex vi institutionis sunt designatæ, & determinatæ: si ergo oculi ac manus designatæ sunt speciatim, non possunt loco illarum alia à nobis substitui. Sic Becan. de Sacram. c. 27. num. 3.

155
Potest, imò ex necessitate præcepti debet inungi. Quia infirmus potest peccare solo ap-

petitu videndi, audiendi, loquendi, tangendi contra regulam rationis: Ergo etiam si hæc sensibus corporis careat, capax erit huius Sacramenti, poteritque Sacerdos inungens, verè dicere: *Indulgeat tibi Deus quicquid per visum, vel tactum deliquisti.* Ita D. Tho. in 4. dist. 23. a. 3. q. 3. Sotus q. 2. a. 3. Syluest. n. 6. Angel. n. 5. Hentiq. l. 3. c. 12. n. 1. Tolet. l. 7. c. 3. n. 7. Reginald. l. 28. n. 70. Suar. d. 44. sect. 3. n. 5.

Certissimum censeo, huiusmodi homines esse Sacramento huius capaces, & vñctionem tunc fieri debere in parte propinqua, vt visus Ecclesiæ satis ostendit. Quia talis homo non minus indiget fine, ac fructu huius Sacramenti: debuit ergo ita institui, vt ab eius participatione nullus excluderetur. Certè in hoc Sacramento manus non fuit designatæ vt adequatum subiectum illius vñctionis, quæ ratione tactus sit, sed quia illud sit organum tactus: & per se loquendo ibi debeat fieri talis vñctio quoad fieri possit, quia non sit vngendum totum corpus, pars aliqua designari debuit: non tamen ita præcisè, vt illa deficiente esset impossibilis talis vñctio, cum adhuc maneat organum tactus: sed ita vt ille sit quasi primarium subiectum, quo deficiente, locum habeat pars illi propinqua. Quia nulla certior regula & notior omnibus dari potest: nam vbi post manus tactus magis vigeat, incertum est, & vix Philosophis, aut Medicis id notum: quæ autem sit pars manus propinquior, notissimum est: & ideo cum manus fuerint veluti primo loco designatæ, consequenter suo ordine designatæ ad id muneris erunt partes propinquiores, vt illis deficientibus, earum loco substituerentur. Idem dixerim de inunctione oculorum etiam in iis, qui à natalitio Cæci, nec organi visus speciem ostentant: inungendi enim sunt eo in loco, vbi illius sensus organum assolet exponi.

156
Hoc tenes, & exponis.

CAPVT X.

Circa Sacramenti Extrema-Vñctionis Ministrum.

PROBL. XXXVIII.

Potest, & non potest quilibet Sacerdos etiam Regularis absente Parocho, & absque eius licentia hoc Sacramentum ministrare.

ON potest licitè. Quia si licentia Parochi desit, alienam sibi vsurpat iurisdictionem. Et quia Regularis, qui sine licentiâ, aut priuilegio seculari Extremam Vñctionem ministrat, incidit in excommunicationem latam in Clement. I. de priuileg. Sic Bonac. hic, punct. 4. n. 5. & de Regularibus Syluest. v. Vñctio, q. 4. Armil. n. 5. Nauar. c. 22. n. 101.

157
Non potest licitè.

Licitè potest. Quia in hoc casu præsumitur adesse consensum, seu licentiam Parochi, vel Episcopi, vel Pontificis cum credibile non sit, Ecclesiam velle priuare agrotum tanto Sacramento,

158
Licitè potest.

SCOBAR
neob. Mor.
Tom. II. IV.
F. IV.

mento, quo valeat (si necesse sit) ex attrito fieri contritus, & saluari. Ita Hentiq. l. 3. cap. 13. n. 4. Rodrig. e. 192. Quintanad. tom. 1. sing. tr. 5. sing. 3. n. 4. Reginald. l. 28. n. 61. Suar. d. 44. sect. 2. n. 3. Filliuc. tr. 3. n. 90. Sa hic, n. 8. & alij communiter.

159
Cum his opi-
nor.

Cum his sentio, imò verum id de Regularibus affirmo, etiam si adfit secularis Sacerdos, qui vñctionem velit administrare, dum non sit Parochus illius Parochiae, in qua habitat aeger, etiam si sit alterius. Quia hic Sacerdos alius secularis maiorem iurisdictionem non habeat, quam Regularis: & omnes nullam aliam præter concessam à præsumpta, aut interpretatiua Parochi, Episcopi, vel Pontificis voluntate: & cum euidenter non constet, ab his potius eligendum sæcularem Sacerdotem, quam Regularem, vtrique ius æquale est, imò maius est Regulari ex privilegio alibi adducto. At si constaret ex certis signis, aut consuetudine Parochum alterius Parochiae, aut sæcularem Sacerdotem assignandum esse à proprio Parocho, & non Regularem: tunc ego Regularem ab huiusmodi administratione abstinere consulerem.

PROBL. XXXIX.

Parochus proprius præsens est, sed non vult iniquus hoc Sacramentum egeni aegrotò administrare, nec licentiam exhibere: Potest tunc, & non potest quilibet Sacerdos secularis, vel Religiosus, adhuc Parocho repugnante, id munus exercere.

160
Non potest.

Non potest. Quia cum Sacramentum hoc non sit de necessitate salutis, non est nisi ritè ministrandum, id est, cum licentià expressa, vel præsumpta. Sic Syluest. q. 4. Armil. n. 5. Viuald. & Canonistæ apud Nugnum hic, q. 31. art. 3.

161
Potest quidem.

Potest quidem. Quia in hoc casu præsumitur adesse licentiam tacitam Episcopi, vel Pontificis: & idè non vsurparet Sacerdos id genus Parochi iurisdictionem. Ita Suar. d. 44. sect. 3. n. 3. Quintanaducn. tom. 1. tr. 5. singul. 3. Filliuc. tr. 3. num. 90. Villalob. tract. 10. diffi. 6. num. 2. Hinosofa in direct. v. Vñctio.

192

Hoc verius
puto, si fieri
posse sine
scandalo.

Licet constaret, Parochum esse inuitum, vel licet expressè nollet hoc Sacramentum ministrare, dummodo certum esset, iniquè id facere, & ægrem esse dignum tali Sacramento, & in vera necessitate illius: liceret sine licentià Parochi illud ministrare si fieri possit sine violentià, vel scandalo. Quia tunc non esset iurisdictionis vsurpatio, sed defensio innocentiae. Et licet ille sit inuitus præsumi potest vel Episcopi, vel certè summi Præsulis Christi licentiam non desisse. Quia verisimile non est, velle Ecclesiam in eo casu priuare instrumentum tam vtile, & quandoque necessario remedio: nec fauere iniquitati, & iniuriæ proprii Pastoris, aut tam rigorosum ius ei retribuere contra spirituales fidelium salutem. Porro extra hunc casum rarò, vel nunquam admittendam licentiam præsumptam, quæ aliàs dici assollet rarè habitio de futuro, esse duxerim.

PROBL. XL.

Aeger in mortis periculo constitutus non potest aliud Sacramentum recipere, Parochus autem tunc temporis est excommunicatus denunciatus: Potest tunc, & non potest vñctionem ministrare.

Potest quidem. Quia non est verisimile Ecclesiam voluisse hoc prohibere tanto ægrorantis cum discrimine. Et quia in hoc casu potest quis tempore Interdicti hoc Sacramentum conferre: ergo etiam tempore quo excommunicatus existit. Sic Diana p. 5. tract. 3. resol. 89. Viçtor. Posseu. quos sequitur Leand. tr. 5. d. 4. q. 6. & probabile reputant Villalob. & Filliuc. apud eundem.

Minimè potest. Quia Ecclesia non permittit dare, vel accipere hoc Sacramentum tempore Interdicti: Ergo verisimilius videtur hoc etiam non permittere excommunicato. Ita Suar. d. 44. sect. 3. n. 6. Villalob. hic diffi. 6. n. 6. Bonac. q. uni. punct. 4. n. 4. Qui citat Hentiq. l. 3. cap. 13. sed non aptè; Auctor enim hic solum ait, mortaliter delinquere, qui cum conscientia lethalis criminis hoc Sacramentum ministrat.

Crediderim, hoc ab Ecclesià minimè excommunicato permitti, secus suspensò, de quo non est eadem ratio; nam hæc censura non priuat actu Ordinis, & hic actus non est tam per se actus iurisdictionis, quin sine illà dari possit propter necessitatem. Et eadem ratione censeo, non licere infirmo, hoc Sacramentum ab excommunicato accipere denunciato: à suspensò verò posse. In eo verò casu iudico, posse Parochum alteri licentiam exhibere; quia id potius esset, permittere, vt alter ministraret, quando ad id necessitas cogit, cum non sit alius habens potestatem sine legitimo impedimento. Casu autem, quod non adfit Sacerdos non excommunicatus, & aeger non potuit aliud Sacramentum accipere, certum mihi huiusmodi Parochum non solum posse, sed debere, ministrare ei vñctionem, vt fiat si dispositio adest, ex attrito contritus.

PROBL. XLI.

Hoc Sacramentum licitè & validè potest, & licitè & validè non potest à pluribus Ministris conferri.

Suppono, duobus modis posse duos Sacerdotes ad hoc concurrere ministerium: primo, vt vnus gerat vñctionem, alius proferat formam sine in omnibus vñctionibus, siue in singulis, seu aliqua ex essentialibus; secundo, vt vnus faciat vnam vel plures vñctiones cum formis eis proportionatis, non tamen omnes essentielles: alius verò compleat, quæ defuerint. Quo in sensu quaestio procedit.

Non potest Sacramentum hoc à pluribus Sacerdotibus partialiter fieri. Quia Concilium Florentinum præscripsit Ministrum huius Sacramenti

menti esse Sacerdotem, non Sacerdotes. Et quia sicut principalis Sacramenti Auctor, qui est Christus, vna persona est, ita Minister, qui ipsum representat, vna tantum debet esse persona. Et quia nulla est necessitas aliud dicendi: nam si aliqua, maxime illa quæ ex illo ordinario casu sumitur, si contingat, vnum Sacerdotem mori facta vna, vel duabus vnctionibus: nam tunc censetur necessarium, vt alius perficiat Sacramentum: at hoc, me iudice, necessarium non est, potest enim alius inchoare Sacramentum, & integrum conferre; nam quod alter facere incepit, nullum fuit, hoc ipso, quod essentialiter perfici non potuit: Ergo à posteriore Sacerdote potest, & debet omitti, ac si factum non fuisset: & totum Sacramentum integrum fieri. Sic Turian. in sum. p. 2. c. 15. dub. 2. concl. 2. vii refert Diana p. 5. tr. 3. res. ol. 88. & huius mentis esse debent, qui existimant, quod non quæuis Vnctio gratiam conferat, sed in fine vltimæ vnctionis conferatur: sic enim esset dimidiare Sacramentum, & illius administrationem, quod nec licitè, nec validè fit.

168 Potest hoc Sacramentum à pluribus Sacerdotibus præfato modo conferri. Quia necesse est, vt tale Sacramentum inchoatum ab vno, perfici possit: non enim debet priuari hoc Sacramentum, & effectu eius infirmus, eo quod alius Minister Sacramentum in eo inchoauerit, & peccare non poterit: sed non potest perfici ab alio Sacerdote iterando omnes vnctiones, quia hoc perinde esset, ac consecrare iterum eandem hostiam iam consecratam: Ergo necesse est, vt perficiatur illud Sacramentum à duabus personis. Ita D. Thom. in 4. dist. 23. q. 1. a. 1. q. 1. in 2. ad 3. Richard. a. 1. q. 1. ad 4. Durand. q. 1. Sotus q. 1. a. 1. Ledesin. q. 3. 1. a. 2. Syluest. v. Vnctio. q. 4. Tabie. hic. n. 5. Suar. d. 43. sect. 2. n. 6. & alij communiter.

169 Idem sentiens addiderim, non solum Sacramentum hoc in eo casu perfici posse à duobus Ministris partialibus: verum etiam non posse aliter fieri saltem licitè. Quia non potest licitè secundus Sacerdos iterare, quod alter inchoauerat: priores enim partiales vnctiones, à priore Sacerdote factæ sub propriis formis partialibus re verà fuisse validæ, id est, ex se sufficientes ad verum Sacramentum conficiendum: & in suo gradu, & ordine suam habuere significationem, ac perfectionem partialem. Cuius signum est, quia si prior Sacerdos reliquas partes consummasset, perfectum ex omnibus fieret Sacramentum: Ergo priores ex se validæ erant. Vnde non refert, quod refert, quod ille priores Vnctiones nullum habuerint effectum gratiæ in suscipiente: nam etiam per consecrationem hostiæ, v. gr. nondum gratia alicui confertur. Satis ergo est, quod Sacramentum quoad partem illam verè maneat confectum; & subiectum licet non maneat sanctificatum quoad sanctitatem gratiæ: manet tamen (vt sic dicam) ex eâ parte Sacramentum, & dispositum ad effectum gratiæ, si partes reliquæ adiungantur: & idè illud, quod factum fuit, non est iterandum: sed quod defuit, addendum: ex quo fit necessariò consequens, vt tale Sacramentum à pluribus personis conficiatur.

PROBL. XLII.

Peccat, & non peccat mortaliter Parochus, qui vt Vnctionem conferat, expectat, vt aeger, vel vsu rationis careat, vel non posse naturaliter vivere.

170 Non peccat. Quia Parochus non tenetur sub lethali hoc Sacramentum administrare, cum illud recipere non teneatur aegrotus, saltem sub mortali: Ergo nec sub mortali tenetur Parochus opportunum illius tempus expectare. Sic Possuin. hic. c. 9. n. 14.

171 Grauius delinquit. Quia expectare tempus, quo infirmus sensu & ratione sit destitutus est contra reuerentiam, ac vtiilitatem Sacramenti: expectare autem tempus, quo aeger nequeat iam naturaliter vivere, est contra finem secundarium Vnctionis, qui est corporis sanitas: nec enim hoc Sacramentum miraculosè sanitatem corporis operatur, sed virtute ordinaria & finita supernaturali. Ita Nald. v. Extr. Vnct. n. 1. Quintanad. tom. 1. tr. 5. singul. 8. ex Catechismo Romano sic præscribente p. 2. de Vnct. c. 6. n. 9. Grauius peccant, qui illud tempus aegrotis vngendi obseruare solent, cum iam omni salutis spe amissa, vias, & sensibus carere incipiat.

172 Idem assero, monens, ad hanc culpam necessarium esse, vt huiusmodi dilatio, data opera, & negligentia graui fiat. Certè prima sententia falso, me iudice, fundamèto nititur, certissimum enim censo, Parochum sub mortali tenen ad Extremam Vnctionem ministrandam, fidelibus eam petentibus, licet alia Sacramenta susceperint, & si ipsi ad eam suscipiendam grauius non adstringantur; cum ex iustitiâ Parochi saluti subditorum maxime in mortis articulo consulere teneantur. Porro si aliquo huius Sacramenti fructu tunc sit capax infirmus, aliis cum Parochus illud differendo priuat iniuste.

PROBL. XLIII.

Episcopus hoc Sacramentum ministrans, debet, & non debet vti Chrismate, non Oleo.

173 Debet vti Chrismate, non Oleo infirmorum. Quia oportet, vt Pontificalis dignitas in hoc à Sacerdotali distinguatur: Sacerdotes vngunt oleo, Præful Chrismate iungat. Sic Glossa ad cap. Illud 95. v. Chrisma. Sa v. Oleum. n. 2. posse aegrum de licentia Episcopi Chrismate pro oleo vti ad hoc Sacramentum ministrandum. Quasi eum Vicarium constituat vt id efficiat ex permissione, quod ipse Episcopus ex dignitate præstare debet.

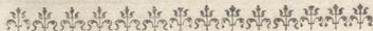
174 Non debet vti Chrismate, sed infirmorum oleo. Quia materia huius Sacramenti est oleum simplex oliuarum ab Episcopo benedictum: Ergo & ipse hac debet vti materia. Ita Viuald. hic. §. vbi conferendum, n. 4. Debent huic menti adherere, qui existimant, inualidum esse hoc Sacramentum Chrismate administratum, non

SCOBAR
Hec est Mort
Tom. II. IV
IV

pè Nald. *hic*, n. 4. Nugnus q. 29. art. 6. Reginald. l. 28. n. 50. Valent. *tom. 4. d. 8. q. 1. punct. 1.* Esti. in 4. d. 23. §. 9. Barthol. de Ledefm. *difficult. 3. conclus. 3.*

175
Idem asser.

Existimo, Episcopum Chrismate pro Oleo vrente ad vngendum infirmum validum gerere Sacramentum; quia olim Ecclesia vsa fuit Chrismate pro Oleo ad infirmorum inunctionem; grauius autem delicturum sicuti quilibet alius Sacerdos, qui Chrismate pro Oleo ad hoc munus vteretur. Nec enim datum Episcopali dignitati alicui vti materia ad Sacramentorum perfectionem. An deceret concedi summo Praesuli, vt non in pane cuncti Presbyteri communi materia ad Eucharistiam, sed alio cibo Superiori vterentur? Oleum itaque est materia, qua ritè, & licitè cuncti Ministri Vnctionis extremae vti debent ad huius Sacramenti perfectionem.

CAPVT XI.

Circa Sacramenti Extremae-Vnctionis Effectus.

PROBL. XLIV.

Est, & non est proprius huius Sacramenti effectus venialium peccatorum remissio.

176
Primarius effectus est venialium remissio.

Proprius effectus Sacramentalis gratiae Extremae-Vnctionis est venialium remissio peccatorum. Quia hoc Sacramentum primario institutum est ad remissionem peccatorum: at non mortalium: Ergo venialium. Maior constat ex verbis formae, nihil enim magis explicat proprium effectum vniuscuiusque Sacramenti, quam eius forma; quia Sacramentum efficit, quod significat: & significatio per formam maxime determinatur, & exprimitur. At verò per formam huius Sacramenti directe solum postulatur remissio peccatorum: Ergo hic est effectus primarius, propter quem hoc Sacramentum fuit institutum. Minorem probō, quia propter mortalia tollenda institutum est Sacramentum poenitentiae, & duo Sacramenta non instituntur propter eundem finem, maxime cum Sacramentum poenitentiae positum sit tanquam necessarium medium ad remissionem mortalium peccatorum. Confirmo, quia tria sunt peccatorum genera, originale, mortale, & veniale: sed ad tollendum originale, per se primo institutus est Baptismus: ad tollendum mortale, instituta est, Confessio: Ergo ad tollendum veniale aliquod Sacramentum per se debuit institui; sed non aliud ex ceteris, vt per se facile constat: ergo est Extrema-Vnctio. Sic Bonauent. in 4. dist. 23. q. 1. g. 1. Richard. a. 1. q. 2. Durand. q. 1. n. 9. Maior q. 1. Nau. c. 22. n. 13. ait, hoc Sacramentum esse institutum in remissionem peccatorum venialium, iuxta communem sententiam, Vinald. de effect. n. 1. Sa. *hic*, num. 16. Valq. *tom. 4. question. 87. articul. 3. dub. 3. 4. & 10.*

177

Non est proprius & primarius effectus Sa-

cramentalis gratiae Extremae-Vnctionis venialium peccatorum remissio. Quia si proprius, & primarius effectus esset, non eilet capax huius Sacramenti, nisi qui venialiter deliquisset: consequens est falsum: Ergo. Patet sequela à simili: Nam Sacramentum Poenitentiae per se primo institutum est propter actualia peccata tollenda, ideo non est capax huius Sacramenti, qui nunquam peccauit. Ille enim qui non est capax primarij effectus Sacramenti, & propter quem est primo institutum, est etiam incapax Sacramenti: v. gr. femina est incapax Sacramenti Ordinis, quia est incapax Characteris proprij effectus talis Sacramenti. Certè si hoc Sacramentum per se primo esset institutum ad hunc finem, non oporteret expecta retentus infirmitatis ad illud recipiendum: sed quoties esset peccatorum venialium multitudo, suscipi deberet: sicut absolutio procuranda est statim, ac peccatum mortale commissum est, & non est mortis spectandum periculum. Ita Suar. d. 41. sect. 1. num. 2. D. Thom. in 4. dist. 23. quest. 1. art. 2. *questiunc. 1.* quem sequitur Palud. *quest. 4. Capreol. quest. 1. artic. 1. Socus quest. 1. artic. 2. Ledefm. p. 2. q. 3. art. 1. Ferrara l. 4. contr. genit. c. 33. Henriq. l. 3. cap. 9. num. 2. lit. N.* Filluc. *tr. 3. num. 116.* Archang. *dist. 23.* & alij apud ipsos.

Verum aliud est inquirere, an hoc Sacramentum venialia piacula deleat, & quando: aliud idem assero, an sit primario ad hunc finem institutum. Illud à nemine negari potest, probaturque optimè argumento primae sententiae. At quoad posterius attinet, meritò primam cum Doctore Angelico taxo sententiam: quia Sacramentum Poenitentiae est per se institutum ad remissionem venialium peccatorum; quanquam enim non sit ita necessarium medium ad tollenda venialia sicut mortalia; tamen ita delet illa per se, & ex vi suae institutionis, sicut, mortalia. Sunt enim haec duo valde distincta, vt per se patet: & Auctores illius sententiae fateri tenentur. Nam licet dicant, Extrema-Vnctionem esse per se primo institutam ad remissionem venialium peccatorum, non tamen dicunt, nec dicere possunt esse medium necessarium ad illa tollenda. Nam vt sit medium necessarium, oportet, vt sit causa vnica talis effectus, vt verò sit per se institutum, satis est, quod sit causa per se, & ex propria institutione habens virtutem ad hunc effectum: potest autem esse causa per se, licet non sit vnica, nec necessaria. Sacramentum ergo Poenitentiae per se institutum est ad remissionem venialium: quia illa sunt sufficiens materia Confessionis, & per se ad directè tollendum per sacramentalem absolutionem: Ergo non oportet, aliud Sacramentum per se primo institui propter hunc effectum: maxime cum non esset futurum necessarium medium ad illum, & essent multa alia remedia, quibus tolli possint peccata venialia, vel ex dispositione operantis, vel ex opere operato secundario, & quasi per accidens.

178

PROBL.

PROBL. XLV.

Est, & non est proprius, & primarius huius Sacramenti effectus, tollere peccatorum reliquias.

Suppono, quid nomine reliquiarum peccati intelligatur, variè à Doctolib. explicari. Quidam intelligunt peccata aliqua, quæ interdum accidunt relinqui in animâ etiam quoad culpam post alia Sacramenta suscepta, sive quia per inadvertentiam omissa sunt, sive quia postea sunt parata: quod frequentius accidit in venialibus peccatis, quâ lethalib. Alij per reliquias peccatorum reatum pœnæ temporalis intelligunt. Alij cum D. Thomâ, & Alberto dicunt, reliquias peccatorum esse pronitatem ad malum, & torporum ac difficultatem operandi bonum, quæ ex peccato originali, & actuali relinquitur. Alij praus habitus intelligunt.

Igitur primarius finis huius Sacramenti est tollere reliquias peccatorum tam originalis, quàm actualium peccatorum, mortalium, & venialium. Quia institutum est ad tollenda peccata, vti verba formæ declarant: At non ordinatur per se primò ad tollenda ipsa peccata secundum se: nam ad hoc alia sunt remedia: Ergo est ad tollendas peccatorum reliquias. Sic D. Thom. in 4. distict. 24. q. 2. a. 2. questum. 1. Albertus a. 1. & 2. Capreol. q. 1. a. 1. Antonin. p. 3. tit. 1. 4. c. 8. Carthusian. in sum. fidei, c. 146. Soto, Ledesma, Viquer. & alij ex summis.

Non est primarius finis huius Sacramenti tollere peccatorum reliquias. Quia si reliquie peccatorum sunt peccata aliqua, quæ accidunt interdum in animâ relinqui: ad tollenda huiusmodi peccata si mortalia sunt, Pœnitentiæ Sacramentum remedium est: si sunt venialia, vel nullum Sacramentum per se primo, vel non aliud quàm ipsum Sacramentum Pœnitentiæ propter illa est institutum: si reliquie peccatorum sunt reatus pœnæ temporalis, minorem habet probabilitatem: nam ad pœnam temporalem tollendam nullum est Sacramentum per se institutum. Si per reliquias intelligendi sunt habitus pravi ex peccatis relictis: improbabilis asseritur primarius huius Sacramenti effectum esse illos abradere: hi enim non tolluntur per gratiæ infusionem quantumvis perfectam, & ideo nec per hoc Sacramentum tolluntur, magis quam per alia: vnde experimento constat, eum qui in aegritudine hoc suscipit Sacramentum, si postea convalescat, eosdem habitus experiri. Si denique reliquie peccatorum sunt pronitas ad malum, & torpor ad bonum: in primis non apparet, quæ sint hæc reliquie sic explicatæ præter fomitem, & phantasmata, vel habitus praus; ex peccato enim originali, scilicet pœnæ, & culpa, nihil aliud relinquitur nisi fomes actualibus verò nihil nisi phantasmata, vel habitus, & ab his provenit vel pronitas ad malum, vel torpor ad bonum. Porro fomes non tollitur per hoc Sacramentum, vti per se notum est, nec etiam habitus, vti exposui: Ergo hoc Sacramentum primariò non est institutum ad reliquias peccatorum tollendum.

Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

Ita Suarez distinctione 41. sessione 1. à numero 8.

Pro multis est mihi vnus Suarius, vt eius autoritate nitens à primâ sententiâ recedam, secundamque lubens amplectar. Ad cuius enodationem mihi manet scrupulus. Aduersarij enim instant asserentes, hoc Sacramentum non tollere hæc radicitus, sed iuuare, ac confortare animum ad hæc vincenda. At hic non mihi videtur particularis alicuius Sacramenti effectus; omnia enim dando gratiam, eiusque specialia auxilia, iuuant ad superandas hæc reliquias peccatorum: & quia si hic esset præcipuus huius Sacramenti finis, etiam tempore sanitatis esset suscipiendus, quia ille finis semper est necessarius. Nec refert, quòd in mortis articulo specialis adit necessitas, inde enim solùm sequitur, potissimè esse suscipiendum illo in articulo, non verò in illo solo. Sicut Eucharistia etiam est magis necessaria, vt viaticum in articulo mortis, & nihilominus semper sumenda est, vt spiritualis cibus: ita ergò hoc Sacramentum semper suscipiendum erit vt speciale adiutorium contra hæc reliquias, licet in articulo mortis vt medicina maximè necessaria sit recipiendum. Dixerim igitur, Sacramentum hoc esse per se primò institutum propter iuandum, & confortandum animum aegrotantis contra difficultates illi in mortis articulo occurrentes. Vnde assero specialem gratiam huius Sacramenti præcipuè consistere in collatione aliquorum auxiliorum gratiæ, quæ eius fini sunt accommodatæ, scilicet, ad roborandam spem, quæ maximè in articulo mortis est necessaria: ad hilaritatem animi concipiendam, quæ æger morbi fert leuius incommoda: & promptior redditur, fortisque ad tentamenta demonis, quæ tunc grauiores sunt, superanda.

PROBL. XLVI.

Datur, & non datur per primam vnctionem & formam per se totus gratiæ effectus.

Quandam Sacramentum hoc conferat suum gratiæ effectum, id est, gratiam habitalem, & remissionem peccati, quæ in vno instanti datur & per se loquendo, dari solet in illo instanti, in quo Sacramentum sumitur: questio procedit. Per primam vnctionem & formam datur per se totus gratiæ effectus: per subsequentes autem vnctiones completur Sacramentum, nihil verò gratiæ additur, nisi veluti ex accidente propter meliorem suscipientis dispositionem. Quia in Sacramento Eucharistiæ singule species gratiam conferunt ita vt prior det totam gratiam, quam dare potest illud Sacramentum homini sic disposito: quæ augebitur quidem per alteram speciem, aucta dispositione, non vero aliàs: Ergo idem dicendum in hoc Sacramento, videtur enim eadem proportionalis ratio; nam sicut in illo Sacramento interuenit materia & forma in singulis speciebus, ita & hic in singulis vnctionibus: & sicut ibi

R. est

182
Hanc mentem
sectors, & expono.

183
Per primam
vnctionem datur totus gratiæ effectus.

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

est sufficiens significatio in vnus speciei susce-
ptione, ita & hic in vnâ vnctione cum suâ for-
mâ. Sic D. Thom. apud Suarium d. 41. *sect. 2.*
n. 2. Faunt. *de Sacr. c. 2. §. 7. n. 6.* Mol-
f. *tr. 4. c. 3. n. 19.* Chapeauil. *de Sacr. c. 5. §. 3.* Sylui. 3.
p. 9. 32. a. 7. asserentes hoc Sacramentum suos
effectus producere in primâ vnctione: addunt
tamen ipsâ verum dari Sacramentum. Faunt
& Auctores supra citati, qui docent, in necessi-
tate sufficere, si vnus infirmi sensus inungatur.

184
Non datur.

In primâ vnctione per vnâ partialem for-
mam non potest dari integer gratiae effectus.
Quia Sacramentum nec quoad signum, nec
quoad rem aliam sub signo contentam est inte-
grè confectum, imò nec essentialiter perfectum
est Significatio etiam eius non est perfecta, vt
ex ipsâ formâ constat, & consequenter ex mate-
riâ; non est enim absoluta hominis vnctio, sed
inchoata. Ita Suar. *citatus.*

185
Idem assero.

Cui quidem subscribo, existimas primam
sententiam solido fundamento non niti, si diffe-
rentiam inter hoc Sacramentum & Eucharistiam
perpendamus. Nam Sacramentum Euchari-
stiae consistit in facto esse, seu permanens est:
hoc verò consistit in ipso vsu, & fieri: vnde fit,
vt in Eucharistia prius fiat Sacramentum, post-
ea applicetur suscipienti, & tunc effectum con-
ferat: hic verò ipsa effectio Sacramenti est eius
applicatio, & ideo simul fit, & dat, effe-
ctum, cum primum perficitur.

PROBL. XLVII.

*Datur, & non datur totalis gratiae effe-
ctus per omnes vnctiones.*

186
Per omnes
vnctiones da-
tur pars gra-
tiae.

Datur aliquis effectus gratiae sanctificantis
in primâ, & singulis vnctionibus: non ta-
men est totalis, sed partialis gratia respectu
adequati huius Sacramenti effectus. Itaque
sicut totum hoc Sacramentum quinque vnctio-
nibus & quinque formis constat: ita totus ef-
fectus gratiae huius Sacramenti constat quin-
que gradibus, (v. gr.) vel portionibus, quae diui-
sim & sigillatim in singulis vnctionibus confe-
runtur: ita vt si homo moriatur suscepta vna
vnctione, reportabit vnâ partem gratiae, quae
est quinta pars adequati effectus, & sic de aliis.
Fundamentum huius sententiae est, quia idem
in Sacramento Ordinis annotatur. In singulis
enim Ordinibus est partialis forma, & materia,
& ideo essentialiter perficiuntur, & proprios ha-
bent effectus, qui sunt partialia tantum Sacra-
menta sunt. Hoc etiam satis esse videtur,
ad subueniendum periculis exurgentibus:
quia quilibet gratiae gradus sufficit ad sa-
lutem, licet non sit cum tantâ perfectione. Vide-
tur autem conueniens vt in huius Sacramen-
ti institutione occurrentibus periculis sit ita
prouisum, vt saltem ea, quae necessaria sunt per
vnâ vnctionem conferri possint. Sic Adrian.
*in 4. q. 4. Medin. Cod. de confess. q. de integr. ab-
soluti. Ledesm. p. 4. q. 31. a. 2. Palud. d. 23. q. 4. vbi*
affirmat, visum esse aliquando quendam infir-
mum successiue sanari, prout successiue inunge-
batur, & demum completa vnctione, omnino
fuisse alleuiatum, & sanitati restitutum. Vnde

significat, hoc Sacramentum statim in primâ
Vnctione incipere operari secundarium effe-
ctum: ergo idem videtur de primario sentire;
nam effectus secundarius supponit primarium,
& illum comitatur. Scot. *quaestione vnica*
ad 2.

Non datur aliquis gratiae effectus, in primâ 187
& singulis vnctionibus partialis respectu ade-
quati effectus huius Sacramenti. Quia nihil
asserendum est in his grauissimis rebus, quae ex
institutione pendent, praeter communem legem
Sacramentorum, nisi vbi sufficienti fundamen-
to ex Ecclesiae traditione, aut principii praesc-
riptis ab eâ constiterit. Communis autem lex
Sacramentorum, quae consistunt in vsu est, vt
vnâ gratiam conferant in eo puncto, & mo-
mento, quo Sacramentum completur: Ergo
hoc idem sentiendo est de extremâ Vnctione,
cum nullâ ratio satis aliud persuadeat, nec pos-
sit auctoritate fundari. Est enim valde singulare,
quod Extrema Vnctio priusquam essentialiter
consummata sit, gratiam conferat; & quod
quinque conferat gratiam sanctificantem: &
prius tollat vnum peccatum, quam aliud vel
conferat auxilium ad vincendas reliquias pec-
catorum quorundam, & non omnium: non sunt
ergo haec tam facile credenda, & admittenda.
Ita D. Thom. *in 4. d. 23. q. 1. a. 2. quae sunt in 3.*
Sotus *q. 1. a. 1. Ledes. q. 34. a. 2. Palud. in 4. d. 17.*
q. 5. a. 1. n. 11.

Primam sententiam probabilem reor, praefe- 188
ro autem secundam. Diuersam namque ad-
modum inuenio rationem in hoc Sacramento
ac in Ordine. Primò quia formae partiales ibi
modo imperatiuo significant, *Accipe pote-
statem, &c.* vel alio simili, quam locutionem
oportet esse efficacem, vt verè ac non inaniter
proferatur. Secundò proximus finis, ad quem
singuli Ordines tendunt, seu singulae formae ac
materiae partiales illius Sacramenti comparari
potest per se solus, & independentè ab aliis;
nam est quoddam speciale munus, quod sine
aliis potest exerceri. Hinc fit, vt in Sacramen-
to Ordinis conferatur vnus Ordo per se separa-
timque ab aliis, ac si esset totidem Sacra-
mentum. Tertiò in modo etiam loquendi septem
Ordines vocantur, ac si essent totidem Sacra-
menta. Haec autem omnia in hoc Sacramen-
to longè diuersa sunt. Nam formae tantum sunt
deprecativae, vnde non significant singulas
actuales efficaciam. Id quod per singulas
Vnctiones significatur, & per formas partiales
postulatur, ita est inter se connexum, & ordina-
tum ad vnum integrum effectum ex se indivisi-
bilem, vt non possit conuenienter per partes in-
inchoari, & successiue perfici. Praeterea hoc de-
claratur ex modo conferendi hoc Sacramentum
nunquam enim datur vnctio vna ab aliis sepa-
rata: sed omnes per modum vnus Sacramenti
ordinati ad effectum vnicum respectu om-
nium vnctionum; quia ex omnibus confurgit
vna vnctio integra totius hominis, quae neces-
saria est ad hunc effectum.

PROBL. XLVIII.

Datur, & non datur effectus vsque ad ultimam vnctionem ex Ministri intentione.

Effectus gratia sanctificantis non datur vsque ad ultimam vnctionem, hac vero est illa, quae in re est vltima ex intentione Ministri inungentis. Vnde si vult ministrare hoc Sacramentum per septem vnctiones, effectus vsque ad finem vltimae non dabitur: si vero solis quinque vnctionibus illud conficere intendat, in fine quinta conferetur. Quia effectus non conferitur, donec Sacramentum integrum perfectum sit: quando autem Sacramentum fit per septem vnctiones, quamvis non omnes sint de essentia, omnes tamen sunt de substantia, & integritate Sacramenti ex Ecclesiae institutione: Ergo effectus non fit, donec omnes absoluantur, & haec esse debet Ministri intentio. Sic Sotus in 4. distinct. 23. quaestione. 2. articulo vltimo. Citati etiam solent D. Thom. & alij, sed immerito, apud nullum enim id inuenire valui.

Dari effectum in quinta, vel septima vnctione non pendet ab intentione Ministri inungentis. Quia effectus Sacramenti necessario consequitur in suscipiente, remoto obice, statim ac Sacramentum essentialiter perficitur: neque in hoc pendet Sacramentum a Ministri intentione. Et quia nihil est de substantia Sacramenti, & integritate eius nisi quod Christus instituit: neque intentio Ministri potest aliquid facere substantiale, quod non est ex institutione diuina; quia tota substantia Sacramentorum ex eorum institutione pendet. Ita Suarez distinct. 41. sect. 2. numero. 12.

Inquiro: an sexta, & septima vnctio sint de institutione Christi, nec ne? si sunt, proculdubio sunt de essentia. Si non sunt, ut certum existimo, sed merè caeremoniales additæ ex aliquam Ecclesiarum consuetudine: non poterit Minister sua intentione suspendere effectum vsque ad finem earum: neque etiam potest efficere, ut ille concurrant ad effectum; sicut enim nemo praeter Christum potest signum efficax gratiae instituire, ita nec facere, quod aliquid ad gratiam concurrat, praeter id, quod ex Christi institutione virtutem recipit. Igitur mea sententia est, effectum huius Sacramenti conferri in eo instanti, in quo essentialiter consummatur, consummari autem eum primum quinque vnctiones cum quinque formis perficiuntur.

PROBL. XLIX.

Datur, & non datur effectus huius Sacramenti sine omnibus vnctionibus, si aegrotus vnā tantum, morte oppressus, accipiat, cum Minister non intendit aliter quam communi modo conferre Sacramentum.

Quaestio procedit de casu illo, quando accidit, infirmum non posse recipere quinque vnctiones sed vnā, vel duas: & necessitas hac ex parte infirmi duobus modis potest accidere, primum, ut periculum non sit praesens, nec Minister intendat aliter quam communi modo conferre hoc Sacramentum, & finita vnā, vel duabus vnctionibus infirmus moritur. Secundo ut praesens periculo id Miniter intendat.

In priori casu huiusmodi infirmo datur gratia sacramentalis totūque effectus huius Sacramenti. Quia idem accidit in Confessione, quae valida est, etiam si propter instantem mortem non possit integrè fieri: Ergo idem de Extremā vnctione asserendum. Sic summa Confes. libro 3. tit. 24. quaestione. 140. & alij recentiores, quos prelo nomine memorat Suarez distinctio 41. sectione 3. numero 1.

In priori casu huiusmodi infirmo non datur Sacramentalis gratia, totūque huius Sacramenti effectus. Quia illud non est Sacramentum, cum non confert omnibus partibus essentialibus: neque etiam Minister intendit Sacramentum perficere, aut dare effectum per illas solas vnctiones; nam, ut supponimus, modo ordinario conficere intendebat, & casu mors prauehit. Ita Sotus in 4. distinctio 23. quaestione 2. articulo ultimo Suarez citat. numero 2. qui asserit sententiam hanc esse communem.

Mihi idem videtur asserenti exemplum Confessionis, aut non esse simile, aut potius oppositum probare. Nam si dum poenitens conficetur, moriatur, nondum recepta integra absolutione, non recipit Sacramenti gratiam: si vero priusquam moriatur, integrè absoluitur, tunc Sacramentum recipit, & eius effectum. Hic ergo posterior casus non est similis, quia ibi essentialiter perficitur Sacramentum Poenitentiae; nam licet Confessio non sit materialiter integra, est formaliter, & informatur tota essentiali forma: in praesenti vero nec forma, nec materia essentialis applicatur: vnde nec Sacramentum essentialiter perficitur. Fateor prior casum esse aliquo modo similem, quantum ad hoc saltem, quod essentialis forma non applicatur. Ex illo autem sumo argumentum in contrarium, quia tunc non datur gratia Sacramenti etiam si Sacramentum fuerit per confessionem inchoatum: Ergo neque in praesenti dabitur, etiam si Sacramentum fuerit per partialem materiam, & formam inchoatum.

191

Quaestio si in extremis

192

In h. casu datur aegro gratia sacramentalis.

193

Non datur.

194

Idem mihi videtur.

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

Sectio II. De Extr. Vnct. Problemata. 195

uamen non semper conferri, aut sentiri post hoc Sacramentum susceptum: non est ergo certus, & infallibilis effectus. Igitur Concilij conditio reiicienda, nec semper restituitur sanitas corporis etiam tunc, quando bono animi expedit. Sic Sorus in 4. dist. 2. 3. quest. 1. artic. 2. addens, aliàs sapè opus esse miraculo; tanta enim solet esse morbi iniquitas, vt sine miraculo vinci non valeat.

100 Hoc Sacramentum tribuit corporis sanitatem, vbi saluti animæ expedit. Quia licet sit aliquomodo hoc miraculosum, & præter omnium spem in causis naturalibus nam, nullum est inconueniens, sed omnino verum: imò hic est vnus ex finibus huius Sacramenti. Quia verò hoc opus iam non est omnino præter leges à Deo statutis, sed iuxta eas, quæ in talis Sacramenti institutione intrinsece includuntur: idè talis effectus iam non censetur miraculosus, sicut nec transubstantiatio panis. Neque obitat, quod aliqui post receptum hoc Sacramentum sanitatem recuperent, qui malè illa postmodum videntur: tum quia non constat, illos recuperasse virtute huius Sacramenti sanitatem; neque enim omnes, qui vnguntur, habent desperatam virtute naturali salutem: neque è conserlo omnes qui sanantur post Vnctionem per Sacramentum sanantur: tum etiam quia fieri potest, vt sanitas illa pro tunc spiritualem fructum secum attulerit, quem postea superuenientibus aliis occasioibus, homo amittat; necesse enim non est, vt salus animæ, ad quam Tridentinum dixit, hoc Sacramentum esse profuturum, futura sit permanens, ac in re ipsa perpetuo duratura: sed satis est, vt ex illo effectu Sacramenti quoad salutem corporis, iuuandus sit homo ad salutem, ac bonitatem animæ, licet fortè in eà non sit perseueraturus. Iusti verò aliqui (fateor ingenue) motuantur non obstante Vnctione, quando amplius fortasse essent profuturi his tamen fortasse aliis rationibus non expediebat viuere, quia postea mutarentur, & fatius eis fuit statim ad superos auolare. Vnde ad dilema factum vnico verbo respondeo, hanc rationem conuenientia, seu vtilitatis corporis sanitatis ad bonum animæ sumendam esse iuxta ordinem diuinæ Sapientia, & Providentiæ. Necessarium quippe est, illam conditionem intelligi secundum efficaciam, vt ratio probat, id est, vt cum effectu futura sit expediens sanitas corporis ad animæ sanitatem: hoc autem solus Deus ex se præscire potest, & idè necesse est, vt hoc pendeat ex præscientia, quæ licet sit extrinseca, non tamen impertinens ad hos effectus, cum sit eorum causa. Ita Suar. distinctione 41. sectione 3. numero 5. Et ex Concilij Colonienfis, & Tridentino sententia hæc Theologis est communis.

101 Profectò iam Problema dissolutum esse reor, reiiciendam enim sententiam primam non dubito. Imò existimari, temerè locutum esse Sorum, leui enim fundamento à recepta Theologorum sententia recedit: & quod grauius est, contra expressam doctrinam Conciliorum loquitur. Et præter Esco. & Mend. Theol. Moral. T. III.

ca id totum, quod affirmat, gratis, & sine vilo testimonio affirmat, quod valdè temerarium est in re supernaturali, quæ ex diuina promissione dependet.

CAPVT XII.

Circa Sacramenti Extrema-Vnctionis Ritus.

PROBL. LII.

In diuturna aegritudine potest infirmus, & non potest bis hoc Sacramentum recipere.

VPPONO ex sectione prima iterabile esse hoc Sacramentum cum Characterem non imprimat, sicut Baptismus, Confirmatio, & Ordo. Tridentinum sessioe 7. capite 3. Quod si infirmi post susceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio inuari poterunt, cum in aliud simile vite discrimen inciderint.

202 Quæsierim autem, nùm in diuturna mortifera infirmitate possit hoc Sacramentum bis conferri. Potest quidem. Quia per longam lethalis aegritudo ita assolet infirmum sauciare, ita animus vrgere, vt indigeat, non semel huius Sacramenti viribus subleuari, præcipuè cum diuturna aegritudinis huiusmodi persistentiæ quasi multiplicem aegritudinem constituere videatur. Sic Sabie, numero 4. Ibi Victor. & in append. ad cap. 9. Possuin. Fauet Armil. n. 9. & Flauius in serm. Sacerd. part. 1. tract. 11. cap. de Vnct. vbi fatur: In vna infirmitate non debet quis bis inungi, nisi eadem infirmitas ultra annum protrahatur, ita quod in vno anno propter vnã infirmitatem nequaquam bis inungatur.

203 Non potest quis in eadem infirmitate plura semel inungi, nisi infirmitatis mutetur status. Quia hoc Sacramentum semel in eadem aegritudine receptum est sufficiens medicina ad conferendos effectus, quibus eget ægrotus. Ita Bonac. d. 7. pun. 6. num. 4. Victor. q. vlt. Vinald. hic, cap. vltim. n. m. 1. Possuin. quest. 16. num. 36. Leand. tom. 1. tract. 4. dist. 4. quest. 19.

204 Cum his opinor. Vnde asseruerim iterari non posse hoc Sacramentum nisi infirmus post susceptam vñtionem per quindècim, aut viginti dies, vel ad summum per mensem conualecat, & postea in eandem, vel aliam incidat aegritudinem. Hæc Tridentini sess. 7. cap. 3. est mens, & Catechismi Romani q. 11, hoc monitum.

202 Nonnulla suspensio

203 Potest conferri bis

204 Non potest bis conferri nisi conualecat ægrotus.

205 Cum his opinor.

SCOBAR
Hæc Mor
Tom. II. IV
E. IV

PROBL. LIII.

Sacerdos potest, & non potest sine ministro, qui respondeat, Vnctionem gerere nisi in necessitate.

206 **N**on potest nisi ad sit necessitas. Quia sic Manuale statuit. *Sacerdos hoc Sacramentum administraturus: cum ministris Presbyteris si adsint: alioquin solus infirmum ungere potest.* Vbi particula, *Alioquin solus ungere potest*, innuit casum necessitatis; quando qui debebat ungere ministris Presbyteris, quia hi non adsunt, solus pergit ad vñtionem. Sic Sa hic, numero 9. Tolet. libro 7. cap. 2. Graff. parte 2. lib. 1. capite 8. numero 10. Dicastil. dist. 1. dub. ult. num. 197. Diana part. 9. tractatu 6. res. sol. 46.

207 **P**otest etiam si necessitas non adsit. Quia communiter sine Ministris hoc Sacramentum assolet ministrari. Nulla enim subest indecentia Sacramento ex eo quod respondeat aegrotus, vel ipse Sacerdos. Ita Possenin. quaest. 1. numero 23. Bonac. distinct. 7. punct. 6. numero 6. Ludovic. in sum. parva 2. artic. 5. numero 28. citans Guiller. & Hostiens. Archang. distinctio 23.

208 **C**ertè, consuetudine magistra, si Sacerdos nullum habeat Clericum, qui respondeat, ipsemet sibi respondens administrat, etiam cum facillime posset secum, aut Clericum, aut secularem adducere, ergo necessitas non expectanda.

PROBL. LIV.

Potest, & non potest femina, si vir non adsit qui respondeat, conferenti Vnctionem ministrare, seu respondere.

209 **P**otest quidem. Quia probabile est in casu necessitatis absente viro, femina licere Missam celebranti respondere, (de quo supra) & Sacerdotem non peccare lethaliter id permittentem: Ergo cum nullas excogitari valeat vrgentior necessitatis casus, in quo si femina ministra non sit, vel Sacerdos extremè aegrotus non ministrabit, vel ministrabit sine Ministro. Porro posse feminam respondere, defectu viri, celebranti asserit Nugnus in 3. p. 10. l. 9. a. 6. dub. 1. Sacerdotem autem sic celebrantem non peccare lethaliter; puta Sylui. ibi. a. 5. respons. ad 12.

210 **M**inimè potest. Quia non decet, nec licet, feminam proximè sacris ministrare, vel tergendendo sensus inunctos bombaceo, vel Sacerdoti respondendo: alienum enim nimis est à femina hoc ministerium, à quo iure, ac consuetudine omnino arceatur: solumquè Clericis, vel ad summum laicis viris competat, eo modo, quo ex Cap. 1. de cohabit. Cleric. edocent Theologi cum D. Thom. 3. p. 9. 83. etiam in casu necessitatis non posse feminam in celebratione Missae ministrari adhiberi. Sic Suar. Villalob. Zannard. Molfes. Homobon. Laym. Ioan. de la Cruz, Pitigian. & alij apud Dianam p. 2. tr. 14. res. 44.

Hoc mihi certum, licet enim luberet subscribere Nugni ac Sylui opinioni manifestum discrimen inuenio, cum ita strictius requiratur minister ad Missae celebrationem, vt sine eo celebrantem lethalis culpæ reum esse, etiam in die festo: Fern. in exam. Theol. p. 3. c. 5. §. 4. n. 8. Bonac. d. 7. q. pun. 9. n. 33. Barth. ab Angelo dial. 5. §. 401. Tabie. Armil. & alij apud Henr. l. 9. c. 30. n. 1. lit. C. At non ita strictè ad Vnctionis administrationem minister requiritur, cum in Manuali statuatur, vt si absit minister, Sacerdos vngat solus, sibi que respondeat. Nihilominus cum Quintanadueñas nostro tom. 1. tractat. 5. singul. 6. existimarem, non peccaturam feminam mortaliter, si Sacerdoti Vnctionem conferenti respondeat: nec Sacerdotem id ei permittentem. Quia non ita prohibitum, aut indecens est vt in Missae celebratione, & aliquis necessitas excuset: imò & sine hac pium illum ausum venialem culpam haud transgredi reor.

211

Hoc mihi probabilius.

PROBL. LV.

Peccat, & non peccat, qui sine lumine hoc Sacramentum adducit ad aegros, aut ministratur reis.

Nec lethaliter nec venialiter peccat. Quia in Rituali Pauli Quinti non decernitur, vt cum lumine deferatur Vnctio, neque in Synodis grauisissimarum Diocesium statuatur, cum lumine deferendum cum ex Metropolitana Ecclesia ad varia (vt assolet) loca deferatur. Et cum tunc solum materia Sacramenti adsit, si hæc absque lumine deferatur Sacramento irreuerentia non fit. Idem est, si absque lumine ministratur Vnctio sacra. Quia Penitentia, Matrimonij, ac Baptismi Sacramenta sine lumine administrari, quotidie contingit, nec vllam irreuerentiam Sacramento fieri putaturi. Ex Doctorum non infima notæ manuscriptis accepti.

212

Non peccat venialiter, aut ministrans.

Peccat quidem venialiter, qui sine lumine Vnctionem ad aegros adducit. Quia cum lumine deferenda Manuale statuit. Idem dixerim potiori iure, cum sine lumine ministratur. Quia Rituali Pauli Quinti id decernit: & hoc decet huius Sacramenti reuerentiam. Ita Possenin. de Paroch. n. 12. Barbof. hic, cap. 21. n. 44. Leand. p. 1. tr. 5. d. 4. g. 23. Quintanad. p. 1. tr. 5. singul. 5.

213

Venialiter peccat.

Existimo, culpam venialem esse Vnctionem sine lumine ad aegros deferri, eisque ministrari. Quia consuetudo & Manualis ac Ritualis præscriptionem sub piculo Parochos ligare non dubito, veniali quidem, quia grauis irreuerentia non est, sicut esset Eucharistiam aut factos Ordines ministrare, ob maiorem reuerentiam præsentia Christi debitam.

214

Huius mentis sum.

PRO

Seccio II. De Extr. Vnct. Problemata. 197

PROBL. LVI.

Mortale est, & mortale non est, pratermittere sine causa vrgenti septem Psalms penitentiales, quos post Vnctionem recitandos prescribit Ecclesia.

Rituum namque horum observationi morientis vtilitas, imò necessitas est preferenda.

PROBL. LVIII.

Sufficit, & non sufficit recipienti Vnctionem attritio vtalis cognita.

115 **M**ortale est. Quia in Manuali hoc geri præcipitur: & cum materia grauis sit septem Psalmodum: Litaniarum, aliarumque precum ibi assignatarum omisio, non poterit quis ea omittere sine causa vrgenti à graui piaculo immunis. Sic Trullench. de Sacram. l. 6. dub. 5. Granad. tom. 4. in 3. p. 17. 7. num. vlt.

116 **M**ortale non est. Quia vsus fert, vt sine graui serupulo præmittantur hi Psalmi ac preces præcipue cum in Rituali Romano non à Sacerdote; sed ab adstantibus recitari præscribatur. Ita Palaus 10. 4. rr. 27. d. vn. punct. 8. n. 14. Diana part. 9. rr. 6. r. fol. 46. & ipse Granado, aut mutata consulo sententia, aut oblitus, id apertè docet 10. 3. part. contr. 8. rr. vn. d. 8. n. 8.

117 **I**n administratione huius Sacramenti cuncta seruari oportet, quæ in Manuali præscribuntur, recitanda, scilicet, quæ ibi assignantur, nisi mortis acceleratio aliud exigat vt notauit Henrig. l. 3. c. 1. n. 5. At si extra hunc casum omitterentur, non crederim peccari mortaliter, secluso contemptu. Quia non lego in Manuali verbum quod indicet hoc esse graue præceptum, vt patet ex Rituali Pij V. iussu edito anno 1617. quod ab omnibus seruari hortatur, licet non præcipiat. Verum si in synodo aliqua sub graui præcepto id statueretur, obligare sub mortali reor extra casum necessitatis, aut magni periculi ex contagioso morbo prouenientis.

PROBL. LVII.

Delinquit, & non delinquit mortaliter, qui Vnctionem administrat, haud indutus vestibus ab Ecclesia præscriptis.

118 **M**ortaliter delinquit, qui sine sacerdotali ornatu præscripto hoc ministrat Sacramentum. Quia cum non sit necessitatis Sacramentum, eius reuerentia semper est preferenda vtilitati maior ægotantis. Videtur enim ideo grauis esse præcepti huius materia. Sic Suar. d. 44. sect. 2. num. 7. Nald. hic, num. 1. Reginald. lib. 28. in fine.

119 **N**on delinquit mortaliter. Quia tempore pestis v. gr. aut aliarum ægritudinum similibus licitum id esse, quis potest dubitare. An affirmare audeam, dimittendum sine Vnctione ægotum, quæ potest esse illi aliquo in casu necessaria, ne Sacramento illa irreuerentia accidentaliter affici videatur, quæ certe nulla est? Ita Possen. cap. 5. quest. 37. num. 52. Diana part. 9. rr. 6. r. fol. 46. Palaus tract. 27. pun. 8. n. 11. Quinranad. part. 2. rr. 5. sing. 5. n. 4.

120 **C**um his opinor. Nam licet hoc Sacramentum non sit ita necessarium vt Baptismus: est tamen semper admodum vtile, & aliquando necessarium, vt æger de attrito contritus efficiatur: & præstant nequeat interdum, si ritus essent obseruandi.

221 **R**equiritur ad dignam huius Sacramenti susceptionem, quod æger peccati lethalis conscientia minimè grauetur, loquendo de ea dispositione, quæ per se requiri necessarium est. Duplex verò est modus dispositionem huiusmodi interpretandi. Primus ferè communis, vt scilicet habeatur saltem attritio putata contritio, tunc enim fiet contritus per Sacramentum. Secundus modus, vt non adsit complacentia peccati, & consequenter satis sit attritio vt talis cognita, quæ tamen aliqua ratione Deum habeat pro subiecto. Item non est necessaria confessio, vnde sequitur satis esse, si non adsit prædicta complacentia. Sic Filiuc. tr. 3. n. 132. Aleric Leander p. 1. rr. 4. d. 4. q. 25. hoc asseruisse quosdam apud Filiucium, quos ipse videtur sequi. Certè Filiucius id apertè affirmat, nec vllum pro hac sententia, nec suppresso nomine memorat. Sufficit ergo attritio vt talis cognita, vt fiat recipiens ex attrito contritus.

222 **M**inimè sufficit attritio vt talis cognita absque Sacramento penitentia, etiam si per recipientem Vnctionem non stet Confessio, sed confiteri non potest. Quia saltem per eum stat, quominus contritus accedat, semper enim contriteri potest, & ad hoc tenetur per se loquendo, nec excusatur ratione ignorantia, vt supponimus: nec ratione huius Sacramenti, quia ipsum per se loquendo est Sacramentum viuorum, licet debilius, & ideo per se supponit gratiam, nec ex directa intentione institutum est ad illam primò conferendam: Est ergo contra institutionem huius Sacramenti, quod quis sciens, & videns, se esse mortuum, id est in statu peccati mortalis, ad illud accedat quantumuis sit attritus. Ita Suar. dist. 41. sect. 1. num. 19. Henrig. lib. 7. cap. 10. num. 1. & 2. & cap. 13. n. 1. Possen. q. 10. c. 21. Rodrig. tom. 2. sum. cap. 191. num. 8. & apud ipsum Catechisin. Rom. p. 2. c. 6. num. 12. Leand. tom. 1. tract. 4. dist. 4. quest. 26. & alij communiter.

223 **H**anc sententiam longè probabiliorem esse puto, quam roboro ex illa conditionali Iacobi, & Tridentini: Si in peccatis est, &c. quæ maxime propter mortalia posita est, vt Suarius asserit. Indicatur ergo solum propter occulta peccata, & pericula hoc Sacramentum esse institutum, non quia per se liceat, in statu peccati ad illud accedere. Atque hinc fit, vt, per se loquendo, necessaria dispositio sit status gratia, & consequenter vt inquirere se lethalis culpa agnoscat, prius vel dignè confiteatur: vel, si non datur Confessarij copia, saltem contetur. Per accidens autem poterit sufficere sola attritio, dummodo intercedat excusatio noui peccati commissi propter omisam contritionem. Erit autem illa excusatio, si vel inuincibiliter puretur contritio; vel inuincibiliter quis putet, illam esse sufficientem dispositionem. Vel certè si

R. 4 absque

SCOBAR
Theob. Mor
Tom. II. IV
F. IV

absque actuali usu rationis. Sacramentum ei decur, nam tunc non potest in ipsa susceptione actualiter peccare; unde fieri attitit, quando usum rationis perdidit, sine dubio iustificabitur. De illo enim statu iuxta proximè præcedentem dispositionem iudicandum est, quia in illa censetur moraliter permanere. Unde si nullus omnino dolor præcessisset, non esset ille dispositus ad Sacramenti effectum; quia voluntas censetur adhuc manere affecta peccato; secus verò est, si præcessit attititio.

PROBL. LIX.

Parochus sacrum Extreme - Vnctionis oleum domi custodiens, ut commodius ex ea ad agrotos noctu referat, delinquit mortaliter, & mortaliter non delinquit.

224
Non delinquit mortaliter.

Non rectè agit Parochus, qui timens, de nocte se aduocandū ad infirmum periculo exitiali laborantem inungendum. Si vespere ad suum cubiculum Vnctionis oleum transferat, ut vocatus, expeditius, & commodius pergat; vel si de nocte reuersus ab Vnctione infirmi, ut se citius expediat, oleum ad Ecclesiam non referat, sed vsque mane domi retineat. Quia Sacramenti benedictæ materiæ irreuerentia irrogatur. Attamen peccatum lethale non committet, quia leuis est iniuria per se, nisi accidentaliter periculum maioris irreuerentiæ subsit. Sic Barbof. de Paroch. cap. 22. Posseu. cap. 9. n. 11.

225
Mortaliter delinquit.

Mortaliter delinquit huiusmodi Parochus. Quia violat vetustissimam Ecclesiæ consuetudinem, & scandalo causam præbet, & eo quod Sacramentum hoc à domo sua ad agrotum deferri conspiceretur. Hæc enim custodia in particulari domo irreuerentiam sacro oleo proculdubio videtur irrogare. Et ideò in Ecclesia, quæ promptuarium est Sacramentorum custodiendum à Manuali, ac Rituali supponitur. Ita viri doctrina conspicui, quos consului.

226
Prima sententia adhaeret.

Verum mihi magis aridet prima sententia, cum videam neque in Rituali statui, ut obseruetur hoc infirmorum oleum, sicut nec Catechumenorum, vel Chrismatis in Ecclesia. Ritualis decernit, hic, num. 3. *Habeat Parochus loco nitido, ac decenter ornato in vase argenteo, aut stanneo diligenter custoditum sacrum oleum infirmorum.* Fateor tamen si semper domi sacrum

oleum retineret, cum Ecclesiæ consuetudine se opponeret, haud posse Parochum à lethali piculo defendi, quia grauem tunc irreuerentiam sacro oleo irrogari indicarem.

PROBL. LX.

Licet, & non licet Parocho sacrum infirmorum oleum laicis exhibere, ut ipsi agrotos vngant, sicque illi resumant sanitatem.

Oleum infirmorum sacra Vnctionis remotam materiam licitè concedi potest à Parocho, vel sacrista, ut infirmi debita veneratione eo inungantur vel seculari manu, ad sanitatis recuperationem. Quia id constat ex antiqua Ecclesiæ consuetudine ab Apostolis desumpta, qui Mar. 6. à Christo Domino mittebantur, & ungebant oleo multos agros & sanabantur. Ait Innocent. I. Epist. 6. ad Decent. Oleo ab Episcopo confecto non solum Sacerdotibus vti Christianis licet in sua, aut suorum necessitate. Vbi Cornel. in Iocob. 5. vers. 14. docet, Innocentium loqui de usu olei extra Sacramentum ad curandos infirmos. Sic Quintanad. part. 1. tr. 5. singul. 11. Viuald. de Vnct. in fine, Molfes. tom. 4. cap. 3. num. 15.

Sacrum infirmorum oleum non licet Parocho ad infirmos immittere Clericali, aut seculari ministerio, ut extra Sacramentum inungantur ad sanitatis recuperationem. Quia ab Ecclesia deputatum est Episcopali Consecratione, ut materiam remotam Sacramento Extreme Vnctionis exhibeat: non decet autem ad alia quantumvis decentia munia applicari. Ita Diana part. 9. tract. 6. resol. 43. Palaus tom. 4. tract. 26. punct. 2. num. 8. Bauni. tom. 1. tract. vlt. de Extr. Vnct.

Primam eligo sententiam, ad quam me alligant Sanctorum exempla, quæ apud Surium Metaphrastem, & Sulpicium legere licet. Ex quibus constat, sacrum oleum à sanctis extra Sacramentum agris fuisse applicatum, eoque miraculosè salutem recuperasse. Neque D. Thomas citatus à Soto in 4. dist. 23. quest. 2. art. 1. hoc siluit. Refert enim morem Sanctorum Patrum in Ægypto, qui oleum ad infirmos transmittentur, & sanabantur. Attamen raro & prudenter sacro oleo ad hunc finem vtatis oportet.